

Karjalain Seimo

Tatiana Kleerova
johtaa karjalaisten
neuvostoa

Kesä täyttyi
praasniekoista

S I S Ä L T Ö

Kannen kuva: Regina Mäkelä (vas.), Palina Fjodorova ja Vera Kieleväinen esittivät ohjelmaa Iljan päivän praasniekassa 3.8. Vuokkiniemessä. Kuva Aila-Liisa Laurila.

.....

Aila-Liisa Laurila: Tatiana Kleerova valittiin Prääsän kerähdössä valtuutettujen neuvoston johtajaksi 100

.....

Aila-Liisa Laurila: Petroskoin kansainväliset laulujuhlat kokosivat yhteen kymmeniä kuoroja ja satoja laulajia 102

.....

Eeva-Kaisa Linna: Perinteinen vienankarjalan kielikurssi pidettiin tänä kesänä Vuokkiniemessä 106

.....

Aila-Liisa Laurila: Livvin opiskelijat viettivät kurssiviikon Kotkatjärvellä Aunuksen piirissä 108

.....

Eeva-Kaisa Linna: Raija Zaprudskaja oppi joiun jo lapsena ja ahkeroi Vuokkiniemen Martoissa 110

.....

Terttu Louhikoski-Alasuutari: Afanasjevin suku koontui Rovaniemellä ja perusti sukuseuran 112

.....

Eeva-Kaisa Linna: Musiikkijuhla Sommelo soi Vienan Karjalassa 114

.....

Sari Heimonen ja Eeva-Kaisa Linna: Hökkälän talo valmistui ja avattiin iloisessa praasniekassa 116

.....

Aila-Liisa Laurila: Aurinko porotti kuumaa lämpöään Iljan praasniekassa Vuokkiniemessä 117

.....

Anja Suvanto ja Kerttu Nurmela: Domnan pirtti kutsuu vierailemaan Pienen Kuivajärven rannalle 118

.....

Sirpa Mänty: Oman suvun kalmismuata etsimässä Aajuolahden maisemissa Vienan Karjalassa 120

Karjalan Heimio

Karjalan Sivistysseura ry:n jäsenlehti ja äänenkannattaja

- Kieltä ja kulttuuria vuodesta 1906 -

Seura perustettiin 1906 nimellä Wienan Karjalaisten Liitto. Vuonna 1917 seuran nimeksi tuli Karjalan Sivistysseura ry.

Seuran tarkoituksena on itä- ja rajakarjalaisen kielen ja kulttuurin vaaliminen sekä sivistystyön tekeminen. Seura pyrkii ylläpitämään karjalaista perinnettä ja heimohenkeä sekä lujittamaan karjalaista itsetuntoa.

Karjalan Sivistysseura ry:n jäseneksi pääsee jokainen hyvämaineinen kansalainen. Jäsenmaksuun sisältyy Karjalan Heimio -lehti. Tervetuloa jäseneksi, lehden tilaajaksi ja lukijaksi sekä karjalais-kalevalaisen kulttuurin harrastajaksi.

Lisätietoja seuran toiminnasta www.karjalansivistysseura.fi

KUTSU MAIKKULAN PRAASNIEKKAAN

Maikkulan praasniekkaa vietetään lauantaina 7.9.2013 klo 12.00 alkaen Oulussa Maikkulan entisellä kasarmilla, os. Maikkulanrinne 42 (käynti Kajaanintien kautta). Rukouspalvelus toimitetaan Marian kappelissa ja sen jälkeen litania Matkamiehen ristillä. Vienan pakolaisten muistokivellä esitetään ohjelmaa. Kahvi- ja teetarjoilu on pihalueella, sateen sattuessa kappelissa.

TERVETULO!

Pohjois-Viena-seura ja Oulun ortodoksinen hiippakunta ja seurakunta

Tee juttu Karjalan Heimioon!

Seuraavaan lehteen tarkoitettun aineiston on oltava päätoimittajalla viimeistään 28. syyskuuta.

paatoimittaja@karjalanheimio.fi

Karjalan Heimo

Vuonna 1906 ilmestyi lehden ensimmäinen näyttenumero nimellä Karjalaisten Pakinoita

Toimitus

Päätoimittaja: Aila-Liisa Laurila
Puhelin: 0400 755 907 tai 040 514 3351
Sähköposti: paatoimittaja@karjalanheimo.fi
Kirjeposti:
Lapinkaari 20 B 23, 33180 Tampere
Internet: www.karjalanheimo.fi

Ulkoasu

Taitto: Peter Bange
Sähköposti: pbange@welho.com

Ilmestyminen

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa, kaksoisnumeroina. 94. vuosikerta.

Ilmoitushinnat (2013)

Takakansi 490 €, sisäkannet II ja III 450 €, 1/1-s. 430 €, 1/2-s. 300 €, 1/3-s. 235 €, 1/4-s. 185 €, 1/6-s. 140 €, 1/8-s. 115 €

Mediakortti (pdf)

www.karjalanheimo.fi

Ilmoitusaineiston toimitusosoite

paatoimittaja@karjalanheimo.fi

Lehden tilaaminen ja osoitteenmuutokset

Karjalan Sivistysseura ry
Osoite: Luotsikatu 9 D, 00160 Helsinki
Puhelin: (09) 171 414
Telefax: (09) 278 4765
Sähköposti: toimisto@karjalansivistysseura.fi
Internet: www.karjalansivistysseura.fi
Toimisto palvelee: ti ja to klo 10-15, heinäkuussa suljettuna.

Tilaushinta / jäsenmaksu (2013)

Lehden tilaushinta on 40 € / vuosi.
Yhdistyksen jäsenmaksu on 32 € ja lehti sisältyy jäsenetuna jäsenmaksuun.

Pankkiyhteys

Sampo Pankki
IBAN: FI92 8000 1500 0617 19
BIC/SWIFT: DABAFIHH

Julkaisija

Karjalan Sivistysseura ry
Julkaisutoimikunnan puheenjohtaja:
Senni Timonen.
Internet: www.karjalansivistysseura.fi

Painopaikka

Libris Oy

Oikeudet muutoksiin pidätetään.

ISSN 0449-8828

Helsingissä 10. elokuuta 2013

Kerähmöstä kipinää karjalaisuuteen

Loppupuolelleen ehtinyt kesä 2013 oli kaunis, lämmin ja erityisen tapahtumarikas. Moni erilaisissa praasniekoissa käynyt tuntee varmasti virkistyneensä ja saaneensa voimia tulevia päiviä varten. Näin ainakin itse tunnen.

Venäjän raja-asemien leimoja kertyi uuteen passiini ennätysmäärä yhden kesän aikana. Ensimmäiset merkinnät tulivat kesäkuun alussa, kun matkustimme Markku Pottosen ja Sakari Lindenin kanssa seitsemänteen karjalaisten kerähmöhön Prääsään. Ensiksikin oli erityisen mukava tavata lähes kaikki vanhat karjalaiset tutut yhdellä kertaa ja samassa paikassa. Kun itse tasavallan päämies Aleksandr Hudilainen oli paikalla ja kerähmön puheenjohtajistossa, kohosi tunnelma heti korkealle.

Toiseksi oli äärimmäisen mielenkiintoista kuunnella kerähmön edustajien puheita. Mieleen jäivät esimerkiksi Natalja Antonovan, Nina Barminan, Olga Gokkojevan, Ivan Iljinin, Viktor Melentjevin, Zoja Saveljevan, Tamara Ščerbakovan ja Rudolf Toivosen puheenvuorot.

Antonova painotti yhteiskunnan kaikkien rakenteiden uudistamista karjalan kielen ja kulttuurin säilymisen turvaamiseksi. Barmina näki englannin suuren uhkan ja vaati ohjelmaa karjalan pelastamiseksi. Gokkojeva osoitti oman esimerkkinsä kautta, miten Kinnermäen kylän ja Karjalan kielen kodin hyväksi tehty työ kantaa hedelmää. Iljin harmitteli, kuinka me karjalaiset vain vuotammo eli odotamme, että kieli kuolee, emmekä tee mitään. Melentjev oli laskenut, että Uhtualla on 12 viinakauppaa ja vain yksi kirjakauppa eikä sielläkään myydä karjalankielistä kirjallisuutta. Ščerbakova ja Saveljeva harmittelivat, etteivät karjalaiset lue karjalaisia lehtiä tai kirjoja tarpeeksi ahkerasti. Toivonen toivoi tunnetuille karjalaisille näkyviä kunnianosoituksia.

Puheista, toiveista tai jopa vaatimuksista ei kerähmössä ollut puutetta, mutta mistä löytyisi voima saada kaikki toteen? Toivotamme menestystä Tatiana Kleerovalle, joka vie nyt valtuutettujen neuvoston johtajana karjalaisten asiaa eteenpäin.

AILA-LIISA LAURILA
Päätoimittaja

Tatiana Kleerova vie

Kaksi vuotta sitten Venäjän tiede- ja kulttuurikeskuksen johtajan tehtävistä Helsingistä takaisin Karjalan tasavaltaan siirtynyt Tatiana Kleerova on saanut uuden tärkeän tehtävän. Karjalan Heimo haastatteli häntä karjalaisten kerähmössä.

Tatiana Kleerova on Karjalan tasaval-
lan karjalaisten VII edustajakokouksen eli kerähmön valitseman valtuutettujen neuvoston johtaja. Toisena päivänä juhlat jatkuivat hienolla Karjalan tasaval-
lan juhlapäivällä, joka keräsi myös muun kuin karjalaisen rahvaan upeiden musiikkiesitysten ja muun ohjelman äärelle Prääsän pikkukaupunkiin.

Tatiana Kleerova työskenteli aikaisemmin Helsingissä kuuden vuoden ajan. Hän seuraa nyt tehtävässään kansallisarkiston johtajaa Olga Žarinovaa. Kleerovalle valtuutettujen neuvoston johtajuus toi kolmen vuoden mittaisen pestin viime aikoina kertyneiden muiden tehtävien lisäksi. Hän toimii muun muassa Karjalan Rahvahan Liiton hallituksessa, Petroskoin Kansallisen Teatterin yhteiskunnallisessa ryhmässä ja koko Venäjän

*Tatiana Kleerovan haaveena on saada Karjalan tasavaltaan suomalais-ugri-
lainen resurssikeskus, joka tukisi karjalaisia, vepsäläisiä ja suomalaisia.*

Udmurtialainen laulu- ja tanssiryhmä toi Prääsään muutamia euroviisuista tuttuja mummoja ja muita nuoria laulajia.

Seuran taloudesta vastaava Markku Pottonen (edessä) edusti Karjalan Sivistysseuraa karjalaisten kerähmössä Prääsässä.

karjalaisten viestiä

Tieto

Tatiana Kleerova

- Syntynyt Uhtualla, käynyt koulua Uhtualla ja opiskellut Petroskoissa.
- Asuu Petroskoissa.
- Yksi aikuinen tytär.
- Karjalan tasavallan karjalaisten VII edustajakokouksen eli kerähmön valitsemän valtuutettujen neuvoston johtaja.
- Aikaisemmin toiminut lähetystöneuvoksena ja Venäjän tiede- ja kulttuurikeskuksen johtajana Helsingissä.
- Useita luottamustoimia kuten Karjalan Kansallisen teatterin yhteiskunnallisen ryhmän jäsen, Karjalan Rahvahan Liiton hallituksen jäsen ja presidentti Putinin yhteyshenkilö.
- Aiemmin yli 10 vuoden ajan Karjalan tasavallan Suomen-ystävyyseuran puheenjohtaja.

federaation tason luottamustehtävissä.

– Minut valittiin moniin hallituksiin, mutta nyt olen vähentänyt muita tehtäviä keskittyäkseni paremmin tähän työhön. Minulla on aina ollut paljon töitä, hän sanoo.

Kleerova luonnehtii Präsässä pidettyä kokousta rauhalliseksi, mutta vakavaksi. Tärkeitä ja vähän vaikeitakin kysymyksiä oli esillä, mutta niistä puhuttiin rauhalliseen tapaan. Edustajia oli paikalla kaikkialta Karjalan tasavallan alueelta. Suomesta olivat mukana edustajat Karjalan Sivistysseurasta, Karjalan kielen seurasta ja Sukukansojen ystäväistä.

Ensimmäinen asia, jonka Kleerova nostaa esiin kokouksen aiheista, on vähenevä karjalaisten lukumäärä. Karjalaiseksi itsensä luokittelevien määrä on pudonnut 20 vuodessa 48,3 prosenttia 7,4 prosenttiin tasavallan väestöstä. Karjalan tasavallassa asui mittausten mukaan vuonna 2010 vain 45 570 karjalaista.

Kielitaito on heikentynyt, vaikka karjalaa luetaan 24 koulussa ja 19 esikoululaitoksessa. Aluetasavallassa asuu kaikkiaan 151 kansallisuuden edustajia.

– On sellaisia nuoria, jotka puhuvat karjalaa oikein hyvin ja 50-plus-ikäiset puhuvat karjalaa, mutta siinä välillä keski-ikäisissä ei ole karjalan kielen kannattajia, Kleerova pohtii.

Parhailtaan aluetasavallassa on meneillään karjalan kielen ja kulttuurin teemavuosi. Sen velvoittamana Kleerovan mielestä kielen ja kulttuurin kehittäminen on kerähmön valtuutettujen päätavoite.

Kerähmössä pahoiteltiin, ettei Petroskoin yliopistossa enää ole suomalais-ugrilaista tiedekuntaa. Karjalan ja vepsän kielten oppilaitos ja suomen kielen oppilaitos liitettiin yhtenä oppilaitoksena filologiseen tiedekuntaan.

Präsään kerähmössä Kleerova kuuli kuitenkin Karjalan tasavallan päämiehen Aleksandr Hudilaisen puheesta myönteisen lupauksen.

– Hudilainen vastasi hyvällä tavalla. Jos haluatte opastaa tiedemiehiä yliopistossa, voimme korvata tasavallan budjetista nämä kulut, toisin sanoen, antaa budjettipaikat nuorille ihmisille, jotka haluavat valmistua Itämeren alueen kielten spesialisteiksi.

Kieliasia huolestuttaa Kleerovaa tästä huolimatta. Kielellä ei ole virallista valtiollista statusta ja hän epäilee pahoin, ettei tavoite toteudu lähiaikoina. Yksi syy on, että suurin osa Karjalan tasavallan asukkaista ei näe tarvetta siihen, että karjalan kielestä tulisi virallinen valtiollinen kieli.

– Vaikka tässä tilanteessa Venäjän federaation kielilakeja voisi käyttää hyväksi, ratkaisun saamiseen on pitkä matka. Karjalan kieli on ainoa, joka käyttää latinalaisia kirjaimia. Tästä syystä päätös kiellemme valtiollisesta statuksesta on hyväksyttävä Venäjän Duumassa. Hyvänä apuna karjalan kielelle voisi olla ratifointi Venäjän federaation puolesta hyödyntämällä Euroopan asiakirjaa regionaalista kielistä ja kielivähemmistöistä. Tämän asiakirjan periaatteiden mukaan elää nykyään karjalan kieli Suomessa.

– Mielenkiintoista on sekin, että karjalaista kansaa on vähenemisestä huolimatta melko paljon. Itämerensuomalaisten yhteiskunnalliset järjestöt Karjalassa ovat aktiivisia, yritämme tehdä työtä so-

pusoinnussa. Karjalan tasavallan päämiehen johdolla toimii karjalaisten, vepsäläisten ja suomalaisten neuvosto ja monesti terävien mielipiteiden vaihdossa syntyy mielenkiintoisia päätöksiä. On yritettävä toimia lakien ja säädösten mukaan.

Esimerkiksi vepsäläisillä ja inkerikoilla on Venäjän federaation pienilukuisen kantakansojen status, mikä riippuu kansan lukumäärästä. Raja kulkee 50 000:ssa. Koko Venäjällä asuu nyt yli 60 000 karjalaista eli heitä onkin liian paljon.

Haaveena on saada Karjalan tasavallan suomalais-ugrilainen resurssikeskus, joka tukisi karjalaisia, vepsäläisiä ja suomalaisia. Karjalan tasavallan aluepiireissä on iso työ jo siinä, että kaikki nykyiset koulut opetusisältöineen sekä kulttuuritalot ja kirjastot saadaan säilymään.

– Viime syksynä saatiin palautettua normaalia suuremman palkan maksaminen karjalaa, vepsää ja suomea taitaville kouluopettajille. Näin pitääkin olla, Kleerova iloitsee.

Kerähmön loppulauselman mukaisesti karjalaisten edustajia on tavoitteena saada mukaan tasavallan 100-vuotisjuhla suunnittelemaan juhlaohjelmiaan.

– Haluamme karjalaiset aktiivisiksi. Pyydämme kokouksen päätöslauselmasa piirien johtajia käyttämään omissa järjestelykomiteoissaan mahdollisuutta vaikuttaa aktiivisesti kulttuurin, talouden ja työelämän kysymyksiin. Kun olemme mukana keskusteluissa, voimme ehdottaa ja vaatia jotakin.

Kerähmön loppulauselma vaatii karjalaisilta itseltään oman kielen käyttämistä jokapäiväisessä elämässä, kuten lehdistä, internetissä ja opetuksessa, mutta myös perheiden kotiarjessa. Kleerovan mielestä traditioiden ja kulttuurin kautta voidaan ajatella myös tulevaisuutta.

– Jos luovumme omasta maastamme, me itse ja maa tulemme kärsimään. Maa on hoidettava omiin käsiin ja omalla tavalla, hän sanoo.

AILA-LIISA LAURILA

Karjalan tasavallan karjalaisten VII edustajakokous pidettiin 7.6.2013 Präsässä.

Laulu soi vaikka

Petroskoin laulujuhlat näyttivät suomalaisen, karjalaisen ja venäläisen osaamisen korkean tason

••• Harvoin näkee aamulla viiden aikaan bussissa niin virkeää väkeä kuin Forssan Naiskuoron laulajat olivat 13. heinäkuuta. He olivat startanneet kotikaupungistaan neljältä ja tunnin kulluttua heidän autoonsa nousi Karjalan Heimon päätoimittaja Riihimäeltä.

Näin alkoi neljän päivän yhteinen retki kohti Petroskoin Kansainvälisiä laulujuhlia. Natalia Maltizovan johtama kuoro oli juhlien ainoa ryhmä Länsi-Suomesta. Muut suomalaiskuorot olivat Joensuun Laulu, Joensuun Laulupelimannit ja Joensuun Ortodoksinen Mieskuoro.

Lisäksi laulujuhlien pääesiintyjänä lauantai-iltana Kirovin aukiolla nähtiin karjalaisesta perinteestä aineksensa ammentava maailmankuulu Värttinä-yhtye. Sillä edellisestä Petroskoin-keikasta oli vierähtänyt peräti 26 vuotta. Tänä vuonna Värttinä viettää 30-vuotisjuhliansa.

tuulta vastaan

N:o 7-8 2013

*Forssan Naiskuoro on Forssan Wahren-opiston väri-
käs kuoro (etualalla). Suomalaisten kuorojen yhteisesti
esittämä Suomen laulu oli komeaa kuultavaa Petroskoin
laulujuhlien ulkolavalla Kirovin aukiolla. Muutoin kukin
kuoro esitti lauluja omalla tyylillään.*

Petroskoin kaupunki tanssi ja lauloi kokonaisen viikon, vaikka Kansainväliset laulujuhlat alkoivat vasta perjantaina. Karjalan tasavallan kulttuuriministeri Jelena Bogdanova ja aluetasavallan kulttuurilaitokset toteuttivat 10.-16. kesäkuuta Petroskoissa Eepillinen foorumi-nimisen juhlatviikon.

Foorumiin kuului kaikkiaan kolme juhlaa: neljännet kansainväliset suomalaisugrilaisien kansojen Viola Malmin mukaan nimetyt kansantanssitaiteen festivaalit "Karg kucub" (Tanssi kutsuu), toiset kansainväliset taidefestivaalit

"Onego-Klassik" ja Kansainväliset laulujuhlat. Pääosa esityksistä nähtiin Petroskoin aukiolla ja niihin oli vapaa pääsy.

Venäjältä kuorojen laulujuhlaan osallistui yli 30 kuoroa, joista osa esitti myös perinteisiä tansseja samalla kun lauloi. Mukana oli hanurisäestystä ja balalaikan soittoa. Joillakin laulajilla oli käsissään myös erilaisia helistimiä ja rytmisoitintia. Kaikkiaan kuoroja oli noin 40 ja laulajia 600-800.

Kuten kaikki venäläis- ja karjalaiskuoroja nähneet tietävät, ei esiintymisasujen koristelemisessa ole tapana säästellä.

Voiton tässä mielessä vei ainakin epävirallisesti arvioiden moskvalaiskuoro Bilaja Datša, jonka asut säihkyivät mitä kirjavimpien brodyrien ja pitsien lisäksi valkoisia helminauhoja.

Tässä joukossa Joensuun Ortodoksinen Mieskuoro teki vaikutuksen sysimustilla asuillaan. Forssan Naiskuoro oli valinnut asuikseen feresejä ja suomalaisia kansallispukuja, joista muutamat olivat karjalaisia kuten niiden kantajatkin.

Forssalaisia laulajia hämmästytti venäläisten perinnekorojen tapa lau- ►►

Petroskoilaisia oli torilla Värttinän konsertin aikaan

laa päästämällä kimeitä kiekaisuja syvältä kurkusta. Uppo-outoa tuo tyyli ei ole forssalaisillekaan, sillä osa heistä on ollut Värttinän perustajiin kuuluvan Sari Kaasisen kursilla perehtymässä juuri tuohon laulutapaan. Tavallisesti Forssan Naiskuoro esittää perinteistä, klassista ja viihteellistä musiikkia. He tekevät myös retkiä ulkomaille lähes vuosittain.

Petroskoissa he lauloivat kahteen otteeseen. Perjantaina pidettiin samaan aikaan eri paikoissa useita erityyppisiä konsertteja. Tuolloin forssalaisten ja muiden suomalaiskuorojen lisäksi samassa salissa esiintyi muun muassa Karjalan tasavallan pedagogisen akatemian mieskuoro.

Lauantain esiintymistä Kirovin aukion ulkolavalla häiritsi rajuna puhaltanut tuuli. Forssan Naiskuoron oli sen takia jopa vaihdettava ohjelmistoaan, koska hempeät laulut olisivat hukkuneet puhuriin.

Suomalaiskuorojen yhteisenä numerona oli Suomen laulu, jonka Forssan Nais-

kuoro kajautti vielä paluumatkalla Kolatselässä Tulemajärven rannalla, missä kohtasi sattumalta tauolla ja niin ikään kotimatalla olleen Joensuun ortodoksisuoron.

Juhlien päätyttyä kulttuuriministeri Jelena Bogdanovalla oli syytä huokaisua helpotuksesta. Hän oli pelännyt, että tuuli voi jopa kaataa esiintymislavan rakenteet. Niin ei käynyt, kun apuna oli vahvoja vaijereita ja betonikuutioita.

- Kaikki onnistui erinomaisen hyvin, Bogdanova iloitsi Värttinän yli tunnin mittaisen konsertin loputtua Kirovin aukion laidalla.

Sekään ei haitannut, että laulujuhlien aloittaminen viivästy i puolen päivän aikaan reilusti äänentoistotekniikan häiriöiden vuoksi. Kun esitykset vihdoinkin pääsivät käyntiin, kaikki sujui moitteettomasti. Ylimääräisen ajan saattoi käyttää vaikka käsityö- ja herkkupöytien antia tutkien. Euroedustaja Mitro Repo piti avauspuheen.

Laulujuhla kokosi yhteen paljon lau-

lajia ja musiikinharrastajia, mutta tavallisia petroskoilaisia oli paikalla enemmän vasta Värttinän konsertin aikaan. Myös perjantaina puoliltapäivin Kansallisen Teatterin lavalla nähty karjalankielinen tenavaoppera Eigu kärsi etenkin lapsiyleisökadosta. Edellisenä iltana Veskeyksen kylässä yleisömenestys oli toista luokkaa.

Käsikirjoituksen ja sävellyksen laatinut Liperin viinijärveläinen Paavo Joensalo harmitteli Petroskoin huonoa esitysaikaa, mikä johtui siitä, että teatteri tarvitsi tilansa illalla muuhun käyttöön. Esitys sinänsä onnistui mainiosti ja karjalankieliset sanat tuntuivat sopivan tavien laulajien suuhun erinomaisesti.

Karjalankielisen Eigu-oopperan voi vielä nähdä Helsingin Aleksanterin teatterissa sunnuntaina 22. syyskuuta. Kannattaa panna päivä muistiin!

Myös laulujuhla-kulissien takana tapahtui. Karjalan tasavallan päämies Aleksandr Hudilainen oli halunnut ta-

*Etnomusiikkiyhdyt Värttinä viettää 30-vuotisjuhli-
aan. Petroskoissa
se oli esiintymässä
edellisen kerran 26
vuotta sitten.*

vata juhlien suomalaisia järjestäjiä. Hän joutui kuitenkin matkustamaan Moskovaan presidentti Vladimir Putinin puheille ja lähettämään sijaisensa tilalle.

Niinpä apulaispäämies, terveys- ja sosiaalikehityksministeri Valentina Ulitš tapasi suomalaisia tasavallan Kuvaamataiteen museon suojissa. Ministerin vastaanotolla kävivät euroedustaja Mitro Repo sekä kansalaisjärjestöjen edustajat Kari Kemppinen Uhtua-seurasta, Reino Kononen Suojärven Pitäjäseurasta ja Risto Salmela Laatokankarjalaisten Liitosta. Valentina Ulitš luovutti heille tasavallan päämiehen kiitoskirjeet. Vieraat pyysivät toimittamaan suomea taitavalle tasavallan päämiehelle lahjana muutaman kirjauutuuden.

Tapaamisessa osapuolet käsitteivät Petroskoin laulujuhlien ja ensi kesäkuussa pidettävien Joensuun laulujuhlien järjestelytoimia. Tapaamistilaisuuteen osallistui myös aluetasavallan kulttuuriministeri Jelena Bogdanova.

- Joensuussa on aika haastavaa päästä yhtä korkealle tasolle kuin Petroskoissa, totesi laulujuhlien suomalaisen järjestelyorganisaation puheenjohtaja Reino Kononen Karjalan Heimolle myöhemmin.

AILA-LIISA LAURILA

Kansainväliset Laulujublat järjestettiin 14.-16.6.2013 Karjalan tasavallan pääkaupungissa Petroskoissa

Pöydän ääressä neuvottelevat vasemmalta: Karjalan tasavallan kansallisten kulttuurien ja luovan työn keskuksen johtaja (vt) Tatjana Kordykova, Karjalan tasavallan päämiehen ensimmäinen sijainen aluepolitiikan kysymyksissä Aleksandr Tšazengin, Karjalan tasavallan kulttuuriministeri Jelena Bogdanova, Suojärven Pitäjäseura ry:n puheenjohtaja Reino Kononen, tulkkina kulttuuriministeriön hankeosastolta Leena Bogdanova.

Seminaari löysi kehittämiskohteita

Petroskoin Laulujuhlien alussa 14. kesäkuuta järjestettiin kansainvälinen seminaari aiheesta Kuorotaide 2000-luvulla - kuorolaulukulttuurin nykytila, ongelmia ja perspektiivejä.

Tilaisuuteen osallistui Karjalan tasavallan kuorojen johtajia, suomalais-ugrilaisen ja venäläisen kulttuurin asiantuntijoita, akateemisen laulamisen ja lasten laulutaiteen asiantuntijoita, koulujen musiikinopettajia, kuorolaulun harrastajia sekä suomalaisia suurten karjalaisten laulujuhlien järjestäjiä.

Paneelikeskustelun pääaiheina olivat kuorotoiminnan ja kuorotaiteen teoreettiset ja käytännön kysymykset.

Keskustelun osallistujat puhuivat mm. kuorolauluperinteen säilyttämisestä, kuorotoiminnan rahoituksesta ja nuorten vastavalmistuneiden asiantuntijoiden työllistymisestä esimerkiksi Karjalan tasavallan piirissä. Lisäksi puhuttiin kuorotaiteen elvyttämisestä kouluissa ja päiväkodeissa, uusien karjalaisten ja itä-

merensuomalaisten kuorolaulujen kirjoittamisen tarpeesta ja muusta teemaan liittyvästä.

Paneelikeskustelun tuloksena syntyi erilaisia ehdotuksia, päätöksiä ja suosituksia, joista tärkeimpiä olivat: kansalaisjärjestöjen ja valtioelinten välisen yhteistyön kehittäminen kuorokulttuurialalla, nykyistä suuremman huomion kiinnittäminen kuoroalan toimijoiden täydennyskoulutukseen, nykyistä useampien kuorokilpailujen ja -festivaalien järjestäminen ja amatöörikuorojen tukeminen.

Paneelikeskustelut käytiin Petroskoissa kansainvälisten laulujuhlien yhteydessä Karjalan tasavallan kulttuuriministeriön ja Karjalan tasavallan kansallisten kulttuurien ja kansanomaisen luovan työn keskuksen järjestämässä tilaisuudessa.

KARI KEMPPINEN

Laulujublien järjestelytoimikunnan jäsen

Niin myö yhteessä opaššumma karjalua

••• Vuonna 1991 Uhtualta se alkoi, vienan kielen ja kulttuurin kurssien pito.

Pekka Zaikov veti kurseja aikansa, nyttemmin opetus on jo pidemmän aikaa ollut Petroskoin yliopiston dosentin Olga Karlovan ja karjalan kielen tunti-ajan Valentina Karakinan harteilla. Alkuaikoina Karjalan sivistysministeriö oli maksumiehenä ja vuodesta 2004 vas-

tuu on ollut Karjalan Rahvahan Liitolla ja Karjalan Sivistysseuralla.

Kaksi vuotta peräkkäin opiskellaan Vienan Karjalan runokylissä ja joka kolmas vuosi tullaan Suomen puolelle kurssittelemaan. Suomessa pidettävät kurssit vetävät enemmän suomalaisia, koska matka on vaivattomampi. Puolensa silläkin on, mutta upea Viena jää silloin näkemättä. Karjalaiset opiskelijat ovat mukana maasta riippumatta.

Vuokkiniemen kurssille tuli tänä kesänä parikymmentä karjalaista: opettajia, lastentarhanopettajia, karjalankielisten lehtien, radion ja television toimittajia – ja yksi balettimestari, tanssikoulun johtaja.

Kaikki ovat ihmisiä, jotka jo pitkään ovat työssään tai harrastuksissaan käyttäneet karjalan kieltä ja joilla suurella osalla on karjalainen tausta. Tuli myös kolme suomalaista, joiden juuret ovat Vienassa: Uhtualla, Aajuolahdessa ja Suurenjärven kylässä.

Viikko Vuokkiniemessä oli todellinen kielikylpy. Kylän asukkaista kahdeksan kymmenestä puhuu karjalaa, mielellään ja paljon, juttuseuraa löytyy aina. Myöskään kurssin opettajilta eivät jutut loppuneet: flooraa ja faunaa, muinaisten sienisaaliiden runsautta, hautaamisperinteitä

Vuokkiniemen kielikurssin osallistujat kokoontuivat yhteiskuvaan.

ja karsikoita, Iivananpäivän pruasniekan viettoa ja lemmen nostatusta opiskeltiin kirjoitusten ja vanhojen tarinoiden kautta karjalan kielellä. Oppimateriaalit käsittelivät myös kieliopin kiemuroita, erityisesti verbien monimutkaisia taivutusmuotoja.

Pedagogisesti taitava valinta oli jakaa kurssilaisten ryhmä kahtia osaamisesta riippumatta. Opettajat sukkuloivat ryhmien välillä, Olga opetti dialogien ja kieliopin avulla, Valentina eli Paron Valja luetti tekstejä, puhui karjalaisista perinteistä ja kertoi legendoja.

Karjalainen kulttuuri ja lähitienot saivat osansa kurssilaisten ajasta. Opiskelijoina Galina Lettijeva laulatti, ballettimestari Natalia Kaserina tanssitti ja Žanna Tikkanen tuomaroiki kyykkää pelissä, jonka Vuokkiniemen kyläpojat voittivat. Paras pelaaja oli sentään kurssilaisten Tolvanat-joukkueen Jegor Karjalaini.

Vuokkiniemen kylä, kylätalo, museo, kirkko ja historia tulivat tutuksi, samoin Tollonjoen kalmismua ja Kormilan matkailutila sekä siellä sijaitseva samovaarimuseo, Venäjän toiseksi ainoa. Peräti 250 samovaaria ja 45 minuuttia tarinaa niiden valmistuksesta ja käytöstä olivat aikamoinen oppitunti - valitettavasti venäjäksi, osittain tulkittuna. Kuulu joikaaja Raija Zaprudskaja opetti sulstinoiden tekemistä yhdessä kylän naisten Roza Karhun ja Laina Lesosen kanssa.

Iki-ihana viikko päättyi Kostamuksen opetushallinnon edustajan Raisa Birjukovan vakuutteluihin karjalan kielen kehittämisen tärkeydestä ja tulevaisuudessa luvassa olevasta tuesta. Antoipa hän kaikille vielä kynätkin, joilla ”voidaan jatkossa kirjoittaa hyviä suunnitelmia”.

Kylätalolla aktiivisesti toimiva Katajaryhmä esitti pienoisnäytelmän ”Rassua-ja”, joka ohjaajansa Valentina Saburovan mukaan perustuu Kyllikki Mäntylän näytelmään Raplaaja. Lammasjärven rannalla, Olga Karlovan kotitalolla, vietettiin päätösiltamat tanssien ja laulaen. Siellä viimeistään selkisi karjalaisten kunnioitus juuriaan kohtaan: Olgan mukaan ”omalla maalla kivetkin kumarretaan”.

EEVA-KAISA LINNA
Teksti ja kuvat

Vienankarjalan kurssi pidettiin 1.-5.7.2013 Vuokkiniemessä Karjalan tasavallassa

Aleksejeveilla äiti Nina ja tytär Irma puhuvat suomea ja karjalaa, isä Nikolai kuuntelee sujuvasti molempia.

Karjalan kielen opetusta kahdessa polvessa

Uhtualla asuvat Nina ja Irma Aleksejeva opettavat molemmat suomalais-ugrilaisia kieliä. Äiti-Nina, kokenut vienan kielen kurssilainen, jolta tämänvuotinen kurssi jäi harmillisesti väliin, opettaa suomea ja karjalaa Kalevalan keskikoulussa kaikilla luokka-asteilla eli luokilla 1-11. Ninan lisäksi näitä kieliä opettaa koulussa kolme muuta opettajaa.

Tytär Irma on työssä matkatoimistossa, opastaa turisteja suomeksi ja venäjäksi sekä pitää karjalan kielen kursseja lapsille. Uhut-seuran johtajan Valentina Kovalenkon vastuulla on aikuisten opettaminen.

Ninan juuret ovat Akonlahdessa, jonka Feodorovan perhe joutui jättämään kyliä likvidoituessa. He muuttivat 55 vuotta sitten Uhtualle. Perheen pää Nikolai Aleksejev on lähtöisin Altailta, josta hän vanhempiensa kanssa muutti Uhtualle vuonna 1980. Nikolai ymmärtää karjalaa ja suomea jossakin määrin, mutta ei pu-

hu niitä. Hyvä edes niin, sillä Irman ja tämän pikkusiskon kanssa Nina ei juuri venäjää käytä.

Nina ja Irma kaipailevat opetuksen lisäksi karjalankielistä, mielellään värikästä lastenkirjallisuutta. Piirretyille filmeille, joissa olisi äänitys karjalaksi ja tekstitys venäjäksi, olisi myös käyttöä, samoin tietokonepeleille.

Aleksejeveilla harrastetaan koko perheen voimin kyykkää, jonka Vladimir Denisov elvytti Uhtualla 1990-luvulla. Paikkakunnalla on useita joukkueita; naisjoukkuekin jo viimeiset viisi vuotta.

Kielikurssille osallistunut Žanna Tikkanen, Uhtuan päiväkodin ohjaaja ja entinen liikunnanopettaja, on innostava valmentaja ja kokenut tuomari. Kalevalatalo on vuosia tehnyt kyykkä-yhteistyötä Suomussalmen kunnan kanssa. Tulevaisuudessa toiveena on laajentaa yhteistyökumppaneiden määrää Suomessa.

EEVA-KAISA LINNA

Kotkatjärven koulu puh

••• Yhden kesäisen viikon ajan Aunuksen Karjalassa sijaitsevan Kotkatjärven koululla opetus oli sellaista, jota moni toivoo sen olevan talvisinkin. Tunneilla puhuttiin ainoastaan karjalaa.

Oppilaiksi saapui lähes 30 suomalaista ja Venäjän karjalaista, joita yhdistää kiinnostus karjalan kieleen ja kulttuuriin. Melkein kaikille livvi on oma tai ainakin isovanhempien äidinkieli. Lisäksi tänäkin vuonna mukaan oli saapunut viime vuoden kurssilta tuttu japanilainen venäjän opettaja Tae Susa. Muut kurssilaiset ovat ammatiltaan esimerkiksi opettajia kouluissa tai päiväkodeissa tai toimittajia eri medioissa.

Kurssilaisia opettivat tuttuun tapaan Olga Žarinova edistyneemmille ja Nadja Bukina vasta-alkajille. Suomesta kurssia rahoittaa Karjalan Liitto.

Oikeasti Kotkatjärven koulun oppilailla on karjalaa vain kaksi tuntia viikossa. Sitä on opetettu koulussa jo 23 vuoden ajan. Rehtori Marina Nikolajevna kertoi, että alussa karjalan säilyttäminen ja siirtäminen nuorille polville tuntui helpolta. Nyt rahan puute on iso este. Kotkatjärven koulu voi kuitenkin juuri nyt olla ylpeä, sillä siellä työskentelee opettajana tasavallan paras karjalan opettaja Olga Nikitina. Olga kävi Petroskoissa ottamassa osaa kilpailuun ja toi voiton kotiin.

Kesän kielikurssin aikaan Olgalla riitti ruadua eli työtä, kun hän huolehti kaikista kurssijärjestelyistä. Onneksi hänen puolisonsa on autoilija, joten ainakin kyydit retkille Utjärvelle, Vasojärven luostariin, Aunukseen ja Suurselgään sekä loppuksi Kinnermäen teatterifestivaaleille järjestäytyivät mainiosti.

Karjalan Heimo ehti tehdä muutaman kysymyksen Olga Nikitalle kurssin päätösjuhlassa, joka pidettiin Olgan perheen talon upeassa rannassa, peilityn Kotkatjärven äärellä. Haastattelu tehtiin karjalaksi, mutta tässä se on suomeksi.

Millainen kilpailu parhaan karjalan opettajan valitseminen on?

- Kilpailu on kielen opettamisen koe, joka tehtiin Elias Lönnrotin koulussa Petroskoissa. Oppilaina olivat koulun lahjakkaimmat lapset eli minulle vieraat oppilaat. Pelkäsin kovasti etukäteen, että he eivät ymmärrä, mitä heille opetan. He kuitenkin ymmärsivät hyvin, koska he osaavat karjalaa erittäin hyvin.

Kuinka monta vuotta olet työskennellyt opettajana?

- Karjalaa olen opettanut 14 vuotta.

Missä olet opiskellut karjalan kielen opettajaksi?

- Petroskoin yliopiston itämeren-suomalaisessa tiedekunnassa. Aloitin vuonna 2000 ja valmistuin vuonna 2003.

Kuinka moni lapsi opiskelee karjalaa Kotkatjärven koulussa?

- Oppilaita on kaikkiaan 160 ja karjalaa oppii 102. Opetan 1-7-luokille. Syksyllä opetus alkaa myös kahdeksannella luokalla. Lukukaudella 2014-2015 on tulossa tutkinto, jossa testataan kieliopin, puhumisen ja kääntämisen taitoja.

Miten työtäsi voisi helpottaa?

- Toivon, että koulussamme olisi yhtä hienot opetusvälineet kuin kaupunkien kouluissa. Siellä on tietokoneet ja sähköiset opetustaulut.

Uskotko, että karjalan kieli säilyy Karjalassa?

- Ylen jygei kyzymys eli hyvin vaikea kysymys! Tahdon, että oma karjalan kieli eläisi ja toivon, että päättäjät sen ymmärtäisivät ja auttaisivat. Omaa kieltä ei saa unohtaa! Uskon, että kun oma kieli

elpyy, niin koko elämä kehittyä parempaan suuntaan. Ongelmia on paljon, jo sekin, että oppimateriaaleja ei ole tarpeeksi, keksin itse aineistot.

Puhutko kotona karjalaa miehesi ja poikasi kanssa?

- Puhun miehen kanssa ja 14-vuotias poikakin ymmärtää kaiken. Kun hän oli pieni, minun olisi pitänyt puhua hänelle enemmän karjalaa. Joka vuosi pidetään lapsille viisipäiväinen karjalan kielen leiri Vieljärvellä. Siellä he saavat kuulla vanhemmilta, miten ennen elettiin ja tehtiin töitä.

AILA-LIISA LAURILA

Teksti ja kuvat

Livvin kielikurssi pidettiin 1.-6.7.2013 Kotkatjärvellä Aunuksen piirissä

Nadja Bukina (edessä) opetti alkeisryhmää. Haapajärvellä venäjän kielen opettajana työskentelevä Helena Rovio oli ensimmäistä kertaa karjalan kursilla, mutta japanilainen kollega Tae Susa oli mukana jo toista kertaa.

Uusi viikon vain karjalaa

Kotkatjärvellä pidetyn livvin kurssin toisena opettajana oli kansallisarkiston johtaja Olga Žarinova (vas.) Petroskoista. Koulun omia opettajia ovat rehtori Marina Nikolajevna ja tasavallan paras karjalan kielen opettaja Olga Nikitina.

Joiku palautti uskon elämään

Raija Zaprudskajan tapa
joikua ei ole perinteinen
vaan on täysin
omalaatuisensa.

*Raija Zaprudskaja joikaa ja lausuu
runoja Vuokkiniemen kylätalolla,
kun Martat viihdyttävät vieraita.
Kuva Aila-Liisa Laurila.*

Joikua voi monesta asiasta, esimerkiksi epämiellyttävästä miniästä. Nykyisin Raija Zaprudskaja esiintyy usein erilaisissa tilaisuuksissa, yleensä Vuokkiniemen Marttojen kanssa yhdessä.

Raija Zaprudskaja löysi helmikuuisena aamuna miehensä Sergein puhekyvyttömänä sängystä kotonaan Kostamuksessa. Rankka aivoperäinen kohtaus vei Sergein pariksi viikoksi sairaalaan ja kotiin palasi mies, jonka ajatukset eivät olleet kohdallaan eikä muisti pelannut. Raija oli pääsemättömissä. Kauppaan, postiin tai apteekkiin ei ollut lähtemistä, kun miestä ei voinut ottaa mukaan, mutta ei myöskään jättää kotiin, ties mitä olisi voinut tapahtua.

Raija, tämä Tollonjoelta kotoisin oleva voimanpesä, uskaltautui vähitellen lyhyiksi hetkiksi asioille kodin ulkopuolelle. Mieli oli synkkänä, tässäkö tämä olisi, 55 vuotta yhteistä taivalta? Lyhyet kävelyretket Kontokkijärven rannoille helpottivat oloa. Rannalla joukko naisia tunnisti hänet, tunnetun joikaajan, ja pyysi häntä esittämään joikujaan.

Raija suostui, mutta sillä ehdolla, että myös kaikki muut esittäisivät omia laulujaan. Niinpä sitten eräänä huhtikuuisena sunnuntaina Kontokin rannalla kohtasivat tataarit, kazakstanilaiset, valkovenäläiset, ukrainalaiset, mordvalaiset ja karjalaiset. Kukin lauloi omia laulujansa, kukin omalla kansankielellään, yleisönä jäällä pilkkivä miesjoukko. Pilkkivät kädet pysähtyivät ja naisjoukko sai huikeat suosionosoitukset.

Huhtikuun lopulla Sergei ilmoitti, että nyt lähdetään Vuokkiniemeen. Raijan vastustuksesta huolimatta Lada, jota 1990-luvulla oli odotettu kuusi vuotta, lastattiin tavaraa täyteen ja Kostamuksesta matkattiin kesäkotiin – tosin Raija välillä ratista auttaen, kun auto oli vastaantulevien kaistalla.

Seitsemän luokkaa suomenkielistä koulua Vuokkiniemessä käynyt Raija Zaprudskaja ei aikoinaan rohjennut lähteä yliopistoon opiskelemaan siksi, että opetuskieli oli venäjä, jota hän ei taitanut kunnolla. Raija oli nuorena työssä leipomossa, lapioimassa hiekkaa rautateillä, ja päätyi sitten metsätyömaalle Suojärvelle kymppiä vastuutehtävään.

Siellä Raija tapasi Valko-Venäjältä lähtöisin olevan Sergein, jonka kanssa meni naimisiin 21-vuotiaana. Yhteistä elämää elettiin ensin Uhtualla, sitten Kostamuksessa, jossa Sergei työskenteli kaivos-

Valkovenäläinen Sergei hurmasi metsätyömaalla tollonjokisen Raijan ja sai hänet omakseen 55 vuotta sitten.

kombinaatissa ja Raija päätyi kauppaan töihin, johon sai koulutustakin Petroskoissa.

Neuvostoliiton romahdettua yritettiin maanviljelyä ja karjanhoitoa Kormilassa, Tollonjoen suunnalla. Oli kaunis tila, Suomesta hankittua lypsykarjaa ja 4H-järjestöltä saatua oppia. Vailla sähköä eläminen kävi kuitenkin mahdottomaksi ja fermerin elämä oli jätettävä.

Nyt Zaprudskajat ovat jo eläkkeellä, mutta ovat leivän jatkoksi tarjonneet majoitusta Vuokkiniemessä jo useita vuosia. Sergei on jaksanut tänä kesänä tehdä hiukan töitäkin ja kuljettaa Raijaa Ladallaan kauppaan ja kyläilemään.

Sergei on ollut Raijan mielestä hyvä mies – vaikka häntä joutuikin aikoinaan puiden karsimisessa opettamaan. Aina mies lähetti äidilleen puolet tilistä, toi vaimolle kukkia eikä juonut viinaa.

Karjalaisuuden nousun myötä Raija löysi joiut uudelleen 1990-luvun alkupuolella, rupesi muistelemaan, mitä oli lapsuudessaan kuullut ja oppinut. 10-vuotiaana Raija oli ollut verkkoja soutamassa Tollonjoella äitinsä kanssa, kun äkillisesti ilman oli täyttänyt ihokarvat pystyyn nostattanut joiku.

Moamon mukaan kylän poapo, tätinsä Anni Rettijeva, oli edellispäivänä auttanut maailmaan lapsen eikä kaikki ollut sujunut hyvin. Toisen kerran Raija kuuli poapon joikaavan tavalla, joka oli ”iloa täynnä”. Moamon kehotuksesta Raija, ”hyvä-ääninen tyttö” sitten lauloi, milloin missäkin ja aina heinäpellolla, jotta moamo kuuli missä tämä oli.

Raija on opiskellutkin joikaamista, ollut pari kertaa Maari Kallbergin, Vienan Karjalan joikuperinteeseen erikoistu-

neen nykykansanlaulajan kursseilla. Raijan tapa joikua ei ole perinteinen vaan on täysin omalaatuisensa. Hänen refrengeissään kajahtavat kirkonkellon lyönnit.

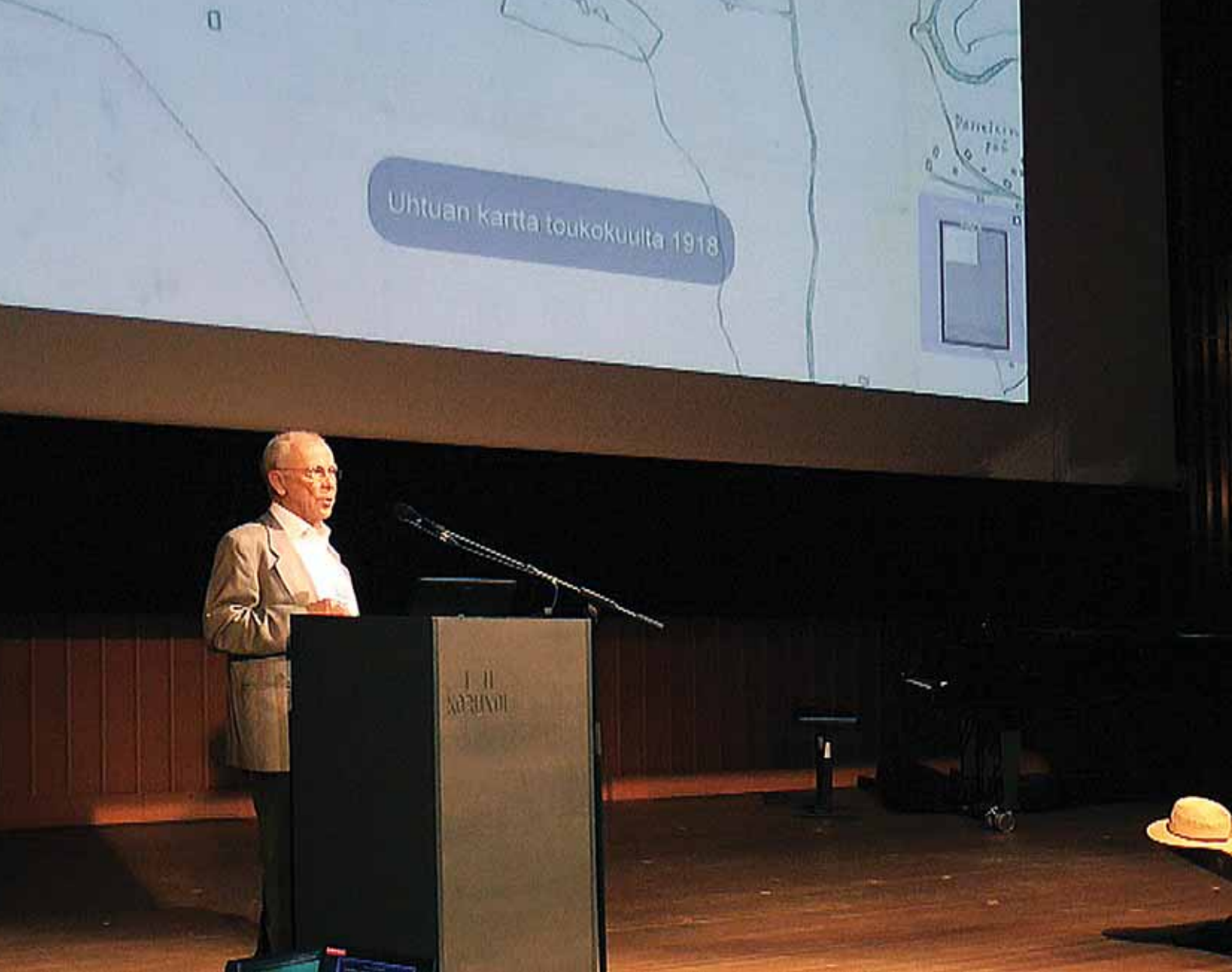
*Terve aamu aurinkoinen
terve rantani iloinen
terve joki juoksemahan
Ehee, ehee, oho, oho...*

Vuokkiniemeen saavuttuaan keväällä Raija huomasi, että häntä huimasi. Lääke oli lähellä, sen Raija teki itse. 500 g karpaloita, 2 sitruunaa (ilman kuoria) ja 2 kokonaista valkosipulia lihamyllyn läpi ja joukkoon 300 g hunajaa sekä 100 g hyvää konjakkia. Seoksen annetaan seisoa pöydällä seuraavaan päivään, jonka jälkeen sitä nautitaan aamuisin ruokalusikallinen tyhjään vatsaan. Sillä parantui niin Raijan kuin Sergein pyöritys ja matkailijoita on majoitettu ja ruokittu taas koko kesä.

Sergei pilkkoo puut, tekee vastat, lämmittää saunan ja hakee veden lähteeltä Ladallaan. Joskus myös poika tuo vesisäiliön. Raija pyykkää, passaa matkustajat, perkaa pellot, ajaa nurmikot, opettaa kielikurssilaisille sultsinoiden paistamista sekä hoitaa tipuset, jotka on itse hautonut munista Kostamuksessa. Kahtena vuonna ovat kylän koirat ja kissa tappaneet kanalasta jopa viitisenkymmentä kanaa kerrallaan. Sekään ei ole lannistanut. Vuodesta toiseen on aina haudottu uudet poikaset inkubaattorilla (hautomakone).

Kun aamunsa vielä aloittaa silmä- ja sormijumpalla ja vetää päälle muutamatsatsaliikkeet sekä käy rivakan sauvakävelyn, ei 76 vuotta tunnu missään.

EEVA-KAISA LINNA

Suvun tarina on arvokkain

Afanasi Afanasjevin jälkipolvet kokoontuivat

••• Afanasjevin suku on yksi vanhimmista Uhtuan suvuista. Suvun alkujuurret sijoittunevat Pohjois-Pohjanmaan länsiosiin 1600-luvun alkupuolelle.

Sukunimi Afanasjev muotoutui joko Otto tai Ohvo etunimestä tai Ohukainen sukunimestä. Virallisen venäläisen kirjoitusasun Afanasjev lisäksi henkilöt itse ovat käyttäneet muotoa Afanasjeff. Afanasi Afanasjevin (1700–1762) jälki-

polvet kokoontuivat 6.–7. heinäkuuta ensimmäisen kerran yhteen Rovaniemen Korundissa ja perustivat Afanasjeff-sukuseuran.

Suuri osallistujamäärä, 340, yllätti järjestäjryhmän ja osoitti samalla kokoon-

tumisen tärkeyden. Ihmiset olivat kaihvanneet yhteyttä sukuun. Tapaaminen oli lämminhenkinen, koskettava ja iloinen. Keskeinen asia oli tuoda esiin suvun vienankarjalaiset juuret, luoda yhteys suvun tämän ajan ihmisten välille, rohkaista tutkimaan sukua ja keräämään suvun tarinat muistiin.

Usein isovanhemmat ovat vaienneet suvun taustasta ja tapahtumista, koska ovat itse taustansa vuoksi joutuneet kiusaamisen ja jopa vainon kohteeksi. Tullessaan Suomeen kauppiaina, työhön tai pakolaisina (vuosina 1921–22) Afanasjevit ovat vaihtaneet sukunimensä suomalaisiksi. Nykyiset suvun jäsenet käyt-

Afanasjevien sukukokoontumiseen osallistui 340 eri-ikäistä suvun jäsentä. Eriväriset nimikyltit rintapielessä osoittivat, mihin perhekuntaan kukin kuului.

Paavo Ahava avasi puheessaan Ukko-Paavon matka-arkusta mielenkiintoisia mahdollisuuksia sukututkijoille.

n perintö

Rovaniemellä

tävät sukunimiä Ahava, Ahma, Alanko, Alanne, Anttila, Louhikoski, Penttinen, Ranne, Rinne, Haapala jne.

Paavo Ahava, suvun ja Vienan Karjalan vahva asiantuntija, kuvasi tervetulo- ja puheessaan vienankarjalaisia luonteeltaan vilkkaiksi ja sitä kautta synnyttäviksi kauppiaksi. Testatakseen näkemystä hän kysyi salilliselta Afanasjevien jälkipolvea, monenko perhekunnassa on liikealalla toimivia – ja käden nostojen perusteella vastaus lähenee sataa prosenttia.

Afanasjevien sukua on päästy tutkimaan, kun syksyllä 1988 löytyivät Suomen Kansallisarkistosta Paavo Ahavan isoisän, Ukko-Paavon arkistot, jotka oli-

vat olleet 1940-luvun alusta saakka arkiston kätöksissä. Puinen matka-arkku piti sisällään vianalaista kirjeenvaihtoa ja asiakirjoja.

Arkisto avaa mahdollisuuksia suvun toiminnan tutkimuksesta kiinnostuneille edelleen. Sieltä voi löytää isovanhempien kirjeitä, jotka kertovat elämästä Uhtualla. Myöhemmin on vielä tullut päivänvaloon 1918 piirretty Uhtuan kylän kartta. Kun kartta luovutetaan Kansallisarkistoon tänä syksynä ja muutetaan siellä digitaaliseen muotoon, saavat sukututkijat sen käyttöön.

Karjalan Sivistysseuran tervehdyksen tilaisuuteen toi hallituksen jäsen Simo Kannelsuo. Myös hän kertoi oman sukunsa tarinaa, joka koskettaa monia muitakin. Kannelsuo kertoi surmatuista laukkukauppiasta, suvun juurien häpeämisestä ja salailusta, nimittelystä rysäksi ja siitä, että kotona ei lapsille näistä asioista eikä vianalaisuudesta puhuttu. Simo Kannelsuo kertoi myös, miten Karjalan Sivistysseura tukee sukututkimusta netin, Facebookin ja Venäjä-yhteyksien avulla.

Netistä saa vain sata vuotta vanhempia tietoja, joten sitä varhaisemmat tiedot täytyy kerätä muulla tavoin. Kannelsuo korosti, että iäkkäiden lähisukulaisten haastattelut pitää tehdä heti.

– Jos syntyy ajatus, että pitäisi haastatella joku tietty henkilö, niin se on tehtävä ennen kuin kuolema tai muistisairaus vie tämän mahdollisuuden, hän korosti.

Samoin hän toi esiin, että isovanhempien vanhat piilossa olleet ja vasta kuoleman jälkeen löytyneet kansiot kannattaa käydä läpi. Kannelsuon isän kansiossa oli mm. oleskelukirja Suomessa vuosilta

1922–38, nimenmuutosasiakirja ja päätös Suomen kansalaisuuden saamisesta.

Rovaniemeläisen kauppiaan Pekka Rinteen kertoma tarina isovanhemmista on kirjoitettu ja julkaistu kirjoituskilpailussa vuonna 1935. Tarina kertoo Pekan isoisästä Janne Afanasjeffistä ja hänen isästään Pekasta 1800-luvun loppuvuosikymmeniltä vuoteen 1934.

Se kertoo perheen ja kauppiaan selviytymisestä – uudesta noususta vastoinkäymisten jälkeen, kun perhe on menettänyt kaiken. Rinteet olivat muuttaneet Vienasta Suomeen jo ennen ensimmäistä maailmansotaa, mutta olivat edelleen Venäjän kansalaisia. Siksi Venäjä velvoitti osallistumaan joko sotaan tai aseettomaan palvelukseen hoitamalla työvelvollisuutta Muurmannissa.

Janne valitsi aseettoman palveluksen. Hän rakensi rautatietä ja satamaa yhdessä muiden suomalaisten, venäläisten, saksalaisten, itävalta-unkarilaisten ja kiinalaisten kanssa.

– Globalisaatio ei ole mikään tuore asia, totesi Pekka tarinaa kertoessaan.

Pekka korosti, että jokaisen suvun pitäisi kirjoittaa oma tarinansa muistiin. Se on arvokkaampi kuin rahallinen perintö. Tarina antaa uutta uskoa ja voimaa silloin, kun sitä tarvitaan elämän vaiheissa.

Terttu Louhikoski-Alasuutari kertoi isoisästään Otto Louhikoskesta. Hän eli lapsuuden Vienan Karjalassa, tuli työhön Suomeen 11-vuotiaana, toimi laukkukauppiana, harrasti lukemista, sai sotilaskoulutuksen ja taisteli ensimmäisessä maailmansodassa Galitsian ja Romanian rintamalla, oli sotavankina Unkarissa, toimi Vienan Karjalan itenäistymispyrkimyksissä ja aloitti uuden elämän Suomessa kauppiana ja maanviljelijänä.

Tarina on kirjoitettu muistiin sanelusta vuonna 1958. Haastattelu on koskettava tarina ihmisen näkökulmasta. Se on jotakin sellaista, mitä ei virallisessa historiankirjoituksessa ole. Myös tämä tarina antaa uskoa siihen, että erilaisista vaikeuksista selvitään.

Kokoontumisen päätteeksi perustettiin Afanasjeff -sukuseura ja valittiin hallitus, jonka tehtävänä on lähteä kokoamaan suvun tarinaa ja innostamaan suvun jäseniä yhteiseen toimintaan.

TERTTU LOUHIKOSKI-ALASUUTARI
Afanasjeff-sukuseuran
puheenjohtaja
www.afanasjeff-sukuseura.com

Iki-Turso-yhtyeen Maari Kallberg joikaa järvellä.

Haikolassa kaikui joiku

”Hyppään lauantaiamuna Vuokkiniemestä festivaalibussin kyytiin. Vain muutama päivä aikaisemmin selvisi, että linja-auto pääsee ajamaan Vuokkiniemen kautta. Muuten minun olisi pitänyt mennä Kostamukseen päästäkseni sen mukana Sommeloon.” Eeva-Kaisa Linna kertoo matkastaan Sommelo-kansanmusiikkitapahtumaan.

Tie Ponkalahdesta eteenpäin on niin kehnossa kunnossa, ettei isojen autojen ole ollut mahdollista kaikkina aikoina ajaa Uhtualle sitä kautta.

Ohitamme Ponkalahden, joka on jääne kylien likvidoinnin ajalta. Seuraavana jää taakse Vuonainen, joka on uinainen kyläpahanen, mutta tarjoaa kahden ruokalajin lounaan ja čaijyt. ”Pistojoella on monta kertaa kalastettu”, kertoo eräs matkaseuralainen.

Kis-Kis-kukkuloiden kohdalla kuljettaja pysäyttää hetkeksi ja katsastamme ikkunan läpi jyrkät portaat ja kukkulalla

seisovan tykin. Saavumme Uhtualle.

Lähdemme sunnuntaiamuna tunnin myöhässä kohti Haikolaa, festivaaliporukoita saa odotella. Mainio puolalainen Janusz Prusinowski Trio (viisi miestä!) oli kuulemma viihdyttänyt myöhään Kuitin rantajameissa.

Tie yllättää – sehän on päällystetty!

Matkaa Muurmanskin valtatielle johtavalta jaamalta Haikolaan on muutama kilometri. Viimeinen pätkä ajetaan vuonna 1977 rakennettua pengertietä pitkin. Se vie aikoinaan perspektiivittömänä tyhjennettyyn pieneen idylliseen vienalaiskylään, joka sijaitsee saarella.

Inkeriläinen häälaulu ”Tere tuttu tu tupaha” toivottaa tulijat tervetulleiksi Haikolan horsmasta punaisena kukkiville niityille. Ei sen väliä, että alun perin häälaulua lauloivat morsiamen sukulaiset tullessaan sulhasen taloon. Meitä tässä nyt tervehditään.

Muinaiseen laulukulttuuriin syventynyt ääniteatteriryhmä Iki-Turso kutsuu meidät runolaululla Haikolan idylliseen maisemaan, jossa ohjelmaan sisältyy koko päivän tapahtumia eri puolilla kylää sekä sen uudessa konserttitalossa.

Alku on lupaava. Taivas on kirkas ja sää lämmin, tunnelma nousee heti.

Mennään tervehtimään Ortjoa. Viime vuosisadan tunnetuin haikolalainen Ortjo Stepanov, karjalaisittain Jouhkon Kalaskan Vaskan Olekseine Pekan Miihkalin Ortjo, oli rohkea mies. Hän ei pelännyt mitään eikä ketään. Epäkohtien ilmetessä Ortjo tarttui kynään ja kirjoitti valtaa kulloinkin pitävälle, Hruštšovista Jeltsiniin.

Hänen viimeistä leposijaansa kalmisemaan laidalla koristaa valtaisa kivi; kova kuin kivi, karhumainen kuin Ortjo. Viranomaiset pystyttivät haudan ympärille omailsilta kysymättä turkoosiksi maalatun, armenialaisen taiteilijan suun-

nitteleman aidan. Aita sai jäädä, mutta sitä somistanut risti leikattiin pois, koska ”Ortjo oli pakana”.

Iki-Turson Anna-Kaisa Liedes itkee äänellään. Juminkeon Markku Nieminen kiittää Ortjoa hienosta säästä ja siitä, että olemme saaneet tulla kauniiseen Haikolaan. Ortjo saa vodkaryypyn, niin myös yleisö.

Haikolan kalmismaa on 300 vuotta vanha ja sinne on haudattu yhdeksän sukupolvea. Vienalaiseen tapaan kalmismaa sijaitsee kylän kauneimmalla kohdalla, niityn takana metsikön reunassa, korkealle kurottavien puiden alla. Kalmistoa ei hoideta millään tavalla, se elää omaa elämäänsä. Kaiken annetaan olla, oksaakaan ei taiteta eikä marjoja syödä. Ortjon poika Miihkali kertoo, että yhteen hautaan on kätkeyty kaksi tunnistamatta jäänyttä puna-armeijan sotilasta, jotka saivat surmansa heimosodissa.

Kepan kylään on perustettu uusi kanteleryhmä osana Ontrei Malisen Kantele-hanketta. Nuoret soittajat esittävät taitojaan kimaltelevan järven rannalla. Luontevasti lavalle liittyvät Miihkali ja vaimonsa Olga, sekä paikkakuntalaisia ja Suomesta tulleita laulajia. Kalevalaa lauletaan joukolla.

Järveltä kuuluu karjalainen joiku. Iki-Turson Maari Kallberg joikuu niin, että rannat raikuvat. Ikitursolaiset ottavat veneen vastaan ja johdattavat yleisön Haikolan hienoon konserttisaliin. Runolaulu jatkuu ja vie kuulijat mennessään maailman ääriin.

Janusz Prusinowski Trio pääsee vauhtiin. Sen esittämä musiikki seuraa vanhojen puolalaisten mestaripelimannien perinnettä, mutta Trio on myös avantgarde-yhtye, jolla on oma tunnistettava soundinsa. Muusikot yhdistävät musikin ja tanssin, arkaaisen ja modernin.

Sellisti Piotr Zgorzelski jättää soittimensa ja nappaa tanssiin Petroskoin Kiziltä tulleen Kudelyshka-laulu- ja tanssiyhtyeen nuoren neitsyen. Villi tanssi jatkuu yhä vauhdikkaampana, kun Piotr kutsuu yleisön mukaan ja ryhtyy opettamaan masurkan ja polkan askelia.

Kumisaappaissa tanssiminen ei kylä minulta onnistu mutta konserttisalin korkeiden kurkihirsien alla pitkässä pöydässä nautittu kalaillallinen loistavassa festivaaliporukassa maistuu mainiolta.

EEVA-KAISA LINNA

Sommelo pidettiin Kainuussa ja Vienan Karjalassa 3.–7.7.2013

Tieto

Ortjo Stepanov

Eli vuosina 1920–1998.

Syntyi Haikolan kylässä ja opiskeli Uhtuan keskikoulussa, Petroskoin opettajanopistossa sekä Leningradin kauppakorkeakoulussa.

Työskenteli opettajana Pyhäjärvellä ja toisen maailmansodan aikana oli Karjalan ja Kalinin rintamalla. Sodan jälkeen hän työskenteli Petroskoissa kalastusministeriön tarkastajana ja sen jälkeen yhteiskunnallisissa tehtävissä Kalevalan piirissä.

Vuonna 1950 aloitti kirjalliset harrastuksensa ja 1960-luvulta lähtien omistautui kirjallisille töille.

Toimi useiden vuosien ajan Petroskoissa ilmestyvän kirjallisuus- ja kulttuurilehti Punalipun – nykyisen Carelian – proosaosaston toimittajana.

Hyväksyttiin Neuvostoliiton Kirjailijaliiton jäseneksi vuonna 1970. Vuonna 1990 myönnettiin Karjalan Kansankirjailijan arvonimi.

On kirjoittanut laajan, 6-osaisen romaanisarjan Kotikunnan tarina, jossa heijastuvat Vienan Karjalan vaiheet 1920-luvulta 1960-luvulle. Teossarjassa kirjailijan kotiseutu on tapahtumien keskipisteenä.

Haikola

Haikolan kylä on Kalevalan piirin vanhoista kylistä kaikkein parhaiten säilynyt kokonaisuus. Sijaitsee Kepajoen vesistöön kuuluvan Kotijärven saareissa noin 40 kilometriä Uhtualta Kemiin päin. Rakennuskanta on kokonaan vanhaa, perinteen mukaista ja maisemaan soveltuvaa. Haikolan kalmisto on yksi Vienan kauneimmista.

Nykyisin Ortjo Stepanovin nimeä kantava kulttuurisäätiö vaalii Haikolan kulttuuriperinnettä. Se on perustanut kylään etnokulttuurikeskuksen, joka käsittelee Ortjo Stepanovin kotimuseon, kansatieteellisen museon, päärakennuksen näyttelytilat sekä konserttisalin, joka toimii myös seminaarien ja luentojen pitopaikkana. Sommelo-musiikkifestivaalit ovat perinteisesti päättyneet Haikola-sunnuntaihin.

Haikolassa voi myös yöpyä.

Iki-Turso

Ääniteatteri Iki-Turso on kokeelliseen ääniteatteriin ja arkaaiseen runolauluun erikoistunut ryhmä.

Sai alkunsa Kalevalan 150-vuotisjuhlavuonna 1999, jolloin kansanmusiikin tutkija-muusikko, professori Heikki Laitinen kokosi ryhmän runolauluun ja ääni-improvisaatioon perehtyneitä muusikoita syventymään muinaiseen laulukulttuuriin.

Ääni-improvisaatio on alusta lähtien ollut olennainen osa esiintymisiä. Sen tarkoituksena on laajentaa ihmisäänen ilmaisua ja kehittää muusikoita kokonaisvaltaisina esiintyjinä.

Runolaulu

On vanhaa itämerensuomalaista ns. kalevalamittaa viljelevää laulukulttuuria. Mitta on saanut nimensä Kalevalasta, mutta on vähintään parituhatta vuotta eeposta vanhempi. Mitän alkuperä on historian hämärässä, mutta sen katsotaan kehittyneen kantasuomen luonnollisten ominaisuuksien pohjalta.

Kalevalamittaa ovat käyttäneet suomalaiset, karjalaiset, inkeröiset, vatjalaiset, virolaiset ja setukaiset. Lyydiläisiltäkin on runolaulua jonkin verran tallennettu, mutta vepsäläisiltä ja itäisimmiltä karjalaisilta se puuttuu.

Runolaulu on säilynyt elinvoimaisena Karjalassa, syitä on etsitty syrjäisestä sijainnista, ortodoksisen kirkon sallivuudesta ja kansan lukutaidottomuudesta.

”Terve tänne tultuanne”

Hökkälän museotalo avautui iloisessa praasniekassa

Monikymmenpäinen joukko rahvas- ta molemmin puolin rajaa ja aina Moskovaa myöten kokoontui juhlimaan Hökkälän museotalon avajaisia kesäkuun lopulla.

Hökkälän talo on vanhin edelleen pystyssä oleva talo Venehjärvellä. Sanotaan, että se on rakennettu vuonna 1813, mutta todennäköisesti se on kuitenkin paljon vanhempi. Talo on alkuaan ollut nykyistä suurempi, mutta sitä on sotien jälkeen lyhennetty.

Hökkälän talo on nähnyt monenlaista eläjää, kuten Hökkä-Iivana ja Hökkä-Petri - Lesosia kaikki sukujuuriltaan. Suuri joukko kuuluisia kareliaaneja on vierailut ja yöpynyt talossa. Siellä majoittuivat myös I. K. Inha ja K. F. Karjalainen saavuttuaan Venehjärvelle keväällä 1894 kaikkiaan viisi kuukautta kestäneellä Vienan tutkimusmatkallaan.

Karjalaisen tavoitteena oli tutkia matkalla karjalan kielen sanastoa ja lauseoppia - tuloksena oli 10 000 sanalippua ja lisäksi kolmattasataa runomuistiinpainoa. Täällä Inha ikuisti ehkä kauneimmat kylänäkymänsä, loistavia henkilö-

Uudelleen muurattu uuni huokuu mennyttä aikaa. Kuva Eeva-Kaisa Linna.

kuvia ja kuvasarjan helmenpyynnistä Vuokinjaolla.

Hökkälän maisemissa Inha ja Karjalainen yhyttivät murheen murtaman Vihtooran Lesosen, jolta karhu oli surmannut ainoat lehmät ja repinyt hevosen pilalle. Vihtooran komea keski-ikäinen mies, oli hyvä runonlaulaja, jolta matkalaiset saivatkin ”hyvän saaliin aiemmin tallentamattomia, kauniita ja täydellisiä runoja”, jotka sittemmin osoittautuivat Kalevalasta lähtöisin oleviksi. Vihtooran laulaessa Karjalaiselle suunnisti Inha Hökkä-Petrin ja Varahvontta Lesosen kanssa jäljestämään karjaa tappanutta karhua, saalis- ta kuitenkaan saamatta.

Nyt lähes 120 vuotta tuonkin tapauksen jälkeen oli viimeinen hetki tehdä jotain talolle, muutoin sitä ei enää olisi ollut muutaman vuoden päästä näyttää jälkipolville.

Kun Hökkälää ei enää vakituisesti asuttu, pidettiin sitä kala- ja metsästyskämpänä. Kesäisin siinä asui sovhoosin paimen. Kukaan ei oikein pitänyt talosta huolta ja Hökkälän kunto huononi. 1990-luvun alussa talon sai käyttöönsä tunnettu taiteilija Vitali Dobrynin, joka lupasi pitää sen kunnossa. Muutama vuosi sitten Dobrynin luovutti jo käytännössä kaatumaisillaan olevan Hökkälän takaisin kylän yhteiseen käyttöön sillä edellytyksellä, että siitä tehdään museo.

Nyt talo on kunnostettu ja päässyt Karjalan Tasavallan historiallisten muistomerkkien listalle. Kostamuksen kaupungin Kulttuuri- ja museokeskuksen edustaja, varakaupunginjohtaja Natalija Matkovskaja kiitteli Santeri Lesosta ja muita talon kunnostajia arvokkaasta työstä, joka on osoitus rakkaudesta syntymämaahan. Lisäksi hän luovutti kunniakirjan ansiokkaasta toiminnasta talon säilyttämiseksi oululaiselle Mauno Liljalle, kylän pitkäaikaiselle ystävälle.

Mauno oli yksi siitä kymmenen miehen porukasta, joka kävi useita kertoja Venehjärvellä Hökkälän talkoissa. Kunnostustyö oli likaista ja työlästä, olosuhteet olivat välillä melkoisen huonot - oli vesisadetta ja väliin kylmääkin sätää.

- Työtä tehtiin aamusta iltaan, niin, että savusaunakin ehti kylmetä, muistelee Mauno Lilja.

Santeri ja Nina Lesosen punukat, Mila ja Riku Virrankari sekä Anja Maximenko ovat kylän nuorimmat jälkeläiset, ja he leikkasivat museotalon avajaisnauhan. Riku on luvannut jatkaa Santeriukon työtä runokyllien säilyttämiseksi. Upeasta praasniekasta nauttinut rahvas pääsi tutustumaan kunnostettuun rakennukseen, jonne on kerätty ja saatu lahjoituksina vanhaa tavaraa Venehjärveltä sekä lähikylistä.

Hökkälän museotalon kunnostustyöt kestivät kolme vuotta ja niitä johti venehjärveläinen Santeri Lesonen. Kunnostukseen osallistuivat ja sitä rahoittivat Kestävän Kehityksen Kulttuurikylä -säätiö, Sukuseura Lesonen ry, Lions Club Oulunsalo, Matkatoimisto Kotiranta - Olga Lehtinen sekä eräät yksityishenkilöt.

Seuraava praasniekka Venehjärvellä on perinteikäs Pokkojuhla, jota vietetään lauantaina 24.8.2013.

SARI HEIMONEN
EEVA-KAISA LINNA

Iljan praasniekka sujui perinteisesti

Kisailua, laulua, tanssia ja kuumaa aurinkoa. Tämä on perinteinen resepti Iljanpäivän praasniekalla ja se toimi tänäkin vuonna.

Vuokkiniemi-seuran retkelle Iljanpäivän praasniekkaan lähti elokuun ensimmäisenä päivänä runsaat 20 matkalaista. Osalla ovat juuret Vuokkiniemen kylissä, osalla Uhtualla ja osalla muualla Karjalassa.

Kylässä nähtiin vaalean sinisen maalin pintaansa saanut kirkko, koettiin upea Iljanpäivän praasniekka, vierailtiin Kormilan matkailutilalla, tavattiin Vuokkiniemen Martat čäijyillä ja ehdittiin siinä välissä paljon muutakin. Vuokkiniemi-seura teki myös perinteisen tervehdyskäynnin vanhainkotiin ja tuliaisiksi vietiin muutamia koneita talon keittiöön.

Kirkossa omia muistojaan kirkon rakentamisen ajoilta kertoi itse Heikki Kyyrönen, joka on aina hyvin pidetty vieras paikkakunnalla. Hän väitti jo monta kertaa ajatelleensa, ettei enää läh-

de raskaalle matkalle, mutta niin vain taas kerran oli 86-vuotias konkari synnyinseuduillaan. Tällä kertaa hän teki matkaa yhdessä Liisa-tyttärensä kanssa.

Ensimmäistä kertaa olivat juuriaan ensimmäisessä Kiekkjeffin sukuun kuuluvat Timo, Ritva, Antti ja Marko sekä muut, kaikkiaan kuusi matkaaajaa.

- Aikaisemmin vain minä olin se karjalainen, mutta nyt olemmekin innoissamme näistä vienäläisistä sukujuurista, kertoi Ritva Kiekkinen.

Ritvan omat juuret ovat Räisälässä ja Hiitolassa Karjalankannaksella. Hänen miehensä Timon suku on lähtöisin Uhtuan Lamminpohjasta, mistä Maxim eli Matti Kiekkjeff tuli Suomeen jo vuonna 1890 tai 1891. Nimi vaihtui aika pian Kiekkiseksi ja vuonna 1921 Matti sai Suomen kansalaisuuden.

- Oma isäni kuoli vuosi sitten. Hän oli kahdeksasta lapsesta nuorin ja muut olivat kuolleet jo aikaisemmin. Silloin hautajaisissa, kun sukua oli koolla, päätimme tehdä matkan tänne, kertoo Porissa

Vuokkiniemi-seura vei vanhainkotiin tuliaisiksi keittiökoneita, vasemmalta Kari Kontu, Anja Kasjanova, Lilja Veselova, Katja Semenova ja Jyrki Mäkelä, taustalla myös Anna-Maija ja Laura Rantamäki.

asuva Timo Kiekkinen.

Vuokkiniemestä Uhtualle meno oli jännittävä kokemus ja seurueelle suuri seikkailu, mutta kun kyyti järjestyi, ja suvun entinen talo Lamminpohjasta löytyi, voi matkaa pitää erittäin onnistuneena. Talossa asuu nykyisin vieraita ihmisiä, mutta onneksi puheyhteys saatiin tulkin välityksellä ja yhteistyöllä Uhtua ja Uhtu-seurojen kautta.

- Selvisi myös, että Petroskoissa on kaksi Kiekkjeff-nimistä naista ja toisen puhelinnumerokin saatiin jo, Timo kertoo.

Uudelleen aiottiin Viaan saapua heti, kun se taas on mahdollista.

AILA-LIISA LAURILA

Domnan Pirtti – vier

Suomussalmen Kuivajärvellä sijaitseva Domnan Pirtti täyttää 50 vuotta ensi vuonna

Komea karjalaismallinen talo seisoo ylväänä Pienen Kuivajärven rannalla ympärillään mitä kaunein kansallismaisema. Domnan Pirtin on rakennuttanut Säätiö Väinölä vienalaisten runolaulajien muistopirtiksi ja se kantaa vienankarjalaisen runolaulajan ja taitavan itkijän, Domna Huovisen nimeä.

Viime sodan melskeissä Suomen puolella olleiden vienalaiskylien Kuivajärven, Hietajärven ja Kuhmon Rimmin karjalaistalot tuhottiin polttamalla. Uudet talot oli rakennettava suomalaisen mallin mukaan.

Säätiö Väinölä lahjoitti Domnan Pirtin Suomussalmen kunnalle tietyin ehdoin vuonna 1972. Domnan Pirtillä on alusta asti ollut kahvila- ja majoitustoimintaa, karjalaisten käsitöiden myyntiä, näyttelyitä, kursseja, praasniekkoja ja muita erilaisia tapahtumia aina kesäisin sekä sopimuksen mukaan talvisinkin.

Ympäristössä voi mm. retkeillä, soudella ja tehdä marjaretkiä. Pirtin työntekijät kertovat mielellään Kuivajärven ja viereisen Hietajärven kylän historiasta sekä vienankarjalaisesta kulttuurista. Hietajärvellä on mahdollisuus tutustua vienalaisperinteen taitaja Jussi Huovisen pihapiirissä olevaan karjalaiseen perinnetaloon.

Kuivajärven ja Hietajärven kylät on pidetty kunnossa. Kesäisin kylissä on kaikenikäistä väkeä. Lomalaiset ulkomaita myöten saapuvat kotikylilleen. Kuivajärven praasniekka kokoaa heinäkuussa vuosittain kyläläisiä ja vieraita lyömään kyykkää, nauttimaan karjalaisia herkkuja, osallistumaan sukukokoukseen, ohjelmallisiin iltamiin, litaniaan Kuikkaniemen kalmistoon, ehtoopalvelukseen, liturgiaan, vedenpyhitykseen, kylän muistomerkillä ja päiväjuhlallaan.

Praasniekan ohjelma on ollut aina mielenkiintoinen. Esiintyjinä on tunnettuja

paikallisia taitajia, hyviä konsertteja ja Venäjän Karjalasta tulevia ryhmiä. Yleisössä on todellisia karjalaisen kulttuurin ystäviä, jotka koettuaan praasniekan keran saapuvat uudelleen seuraavana kesänä.

Vienan Veräjä ry on perustettu vuonna 2012 tukemaan Suomen vienalaiskyliä ja tekemään työtä niiden perinteen ja kulttuurin puolesta. Yksi merkittävä kohde yhdistyksen työssä on Domnan Pirtti ja sen tulevaisuuden turvaaminen kehittämällä sen toimintaa. Aloitteleva yhdistys on toimintamuotoja rakentaessaan kohdannut myönteisiä asioita, mutta myös ongelmia, jotka vaativat varoja.

Suojellun kiinteistön omistava Suomussalmen kunta korjauttaa parhaillaan talon kattoa. Lisäksi toinen eteisistä on kunnostettavana. 50-vuotias rakennus tarvitsee säännöllisiä huoltoja ja korjauksia. Kunnossa oleva kiinteistö on yksi edellytys kaikelle toiminnalle.

Vienankarjalaista kulttuuria tavoittaa vielä elävänä. Sen säilyttämisen ja kehittämisen tarpeisiin on oltava varta vasten tarkoitettuja keskuspaikkoja. Suojeltavia eivät ole vain rakennukset vaan myös kulttuuri kokonaisuudessaan; kieli, perinteet, käsityöt, tavat, uskonto, tieto ja taide ym. elämään liittyvät asiat.

Vienankarjalainen kulttuuri on rikkauttanut suomalaista kulttuuria. Sille kuuluu antaa oma sija meidän yhä monikulttuurisemmaksi kehittyvässä yhteiskunnassamme. Domnan Pirtin toimintaa ja vienalaiskyliä on tietoisesti vahvistettava turvaamaan vienankarjalaista kulttuuriperintöä. Yhteistyössä monien eri tahojen kanssa on etsittävä tälle ajalle sopivat toimintamuodot, rahoitus ja yhteistyökumppanit. Vienan Veräjä ry toimii tässä yhteistyön hengessä.

ANJA SUVANTO
KERTTU NURMELA

malaisuuden vaalija

*Domnan pirtti on kaunis hirsitalo, johon matkailijan kannattaa käydä tutustumassa. Tänä kesänä se on avoinna 30. syyskuuta asti.
<http://www.domnanpirtti.fi/>*

Oman kalmismuan karsikolla Aajuolahdessa

••• Vanhasta kirjeestä se alkoi. Pari vuotta sitten isoenoni löysi sisarelleen osoitetun kirjeen, jossa kerrottiin, että sukumme synnyinsijoilla Vuokkiniemen Aajuolahdessa sijaitsee kylän oma kalmismua.

Olin käynyt isovanhampieni synnyinkylän sijoilla Aajuolahdessa kaksi kertaa, ja kaunis paikka veti minua sinne jälleen. Hautausmaahan viittaavaa en ollut aikaisemmin huomannut, joten asia piti päästä tarkistamaan paikan päälle. Kun heinäkuun alussa matkasin Vuokkiniemelle vienankarjalan kielikurssille, toiveissani oli päästä käymään Ylä-Kuittijärven rannalla sijaitsevassa Aajuolahdessa. Jonkun paikallisen seurassa voimme mahdollisesti löytää vanhan kalmismuan paikan.

Oppaaksi löytyi Santeri Lesonen Venehjärveltä. Aajuolahteen on matkaa Vuokkiniemen ja Vuonnisen väliseltä tieltä noin kolme kilometriä tietä, jota on nykyään mahdoton ajaa henkilöautolla. Voimia tarvittiin kalmismuan etsimiseen, joten kuljimme Santerin maastoautolla tämän tieosuuden.

Apunamme oli myös kaksi muuta suomalaista kurssilaista, Eeva-Kaisa Linna ja tamperelainen Tuulikki Halla, jotka osallistuivat erittäin mielellään tutkimusretkeen, joka suuntautui tähän kauniiseen

ja mielenkiintoiseen paikkaan.

Poukkoilevan ja töyssyisen maasto- tieosuuden jälkeen jätimme auton Aajuolahden perukkaan, josta jatkoimme jalkaisin pitkin mäntyistä kangasmetsää niemekkeen poikki.

Kiersimme niemen pohjoispuolelle ja lähestyimme rannan suuntaisesti vanhaa asuinalueita, maastoa kierrellessä ja mahdollista hautausmaan paikkaa kartoittaen.

Aajuolahtea ympäröivää maisemaa ja luontoa marssittiin Santerin mukaan 6-7 kilometriä. Löysimme neljä paikkaa, joissa Santerin tarkat silmät erottivat vanhan rakennuksen uunin, sortuneena ja sammaleen sekä puuston peittämänä.

Kyllähän me muutkin ne sitten huomasimme, kun ne oli meille ensin osoitettu. Nämä rakennusten pohjat sijalsivat ihme kyllä hiukan pohjoiseen niemek-

Vanha kartta näyttää Aajuolahden sijainnin Ponkalahden ja Vuonnisen välillä.

keen varsinaisesta asuinkentästä, jossa myös sijaitsee vanhoja talojen paikkoja.

Saavuimme kierroksen loppupäässä takaisin asuinkentän pohjoisosaan ja tutkimme siinä sijaitsevaa kuusikko hiukan tarkemmin. Merkkejä haudoista ei löytynyt.

Rannan tuntumassa huomiota herätti erikoisen suuri, juurestaan todella jykevää kuusi, jonka runko jakaantui kolmeen haaraan. Esittelin kuusen Santerille, joka vilkaisi ylös kuusen latvustoon ja totesi heti, että tähän on ilmiselvä karsikko.

Katsoin itsekin ylös ja totesin, että Santeri oli oikeassa. Kuusen oksat oli sahattu pitkältä matkalta ylöspäin, oksissa näkyivät selkeät sahaamisjäljet katkomisen sijaan.

Olin todella hämmästynyt, sillä olin nähnyt tämän saman kuusen maisemassa aiemminkin. Kuusi näkyy monissa Aajuolahden matkoilla otetuissa valokuvissa.

Kukaan ei vain ollut kiinnittänyt huomiota siihen, että kuusi olisi mahdollisesti jonkin asian merkinä ja että se olisi karsikko, kalmismuan merkki.

Santeri totesi, että karsikkohan sen täytyy olla, sijainti ja ympäröivä maisema sopivat kuvaan. Usein karjalaiset kalmismuat sijoitettiin nimenomaan niemekkeelle, kulkureitin varrelle.

Tutkimme vielä ympäristöä tarkem-

Karsikkokuuseen iskettyjen rautanaulojen uskottiin pitävän vainajat tuonpuoleisessa.

min, mutta hautakumpuja tai -ristejä emme löytäneet. Varsinaiset hautamerkit lienevät aikojen saatossa kadonneet, kun kylä on jäänyt ilman vakituista asutusta.

Aajuolahden kylästä on lähdetty kii-reellä pakolaisina Suomeen helmikuussa 1922, jolloin kaikki talot jäivät tyhjiksi. Aajuolahtea asuttivat Torviset (Dorofejffit) ja Lahdenperät (Prohorovit). Ensimmäisen talon Aajuolahden rakensi Dorofei Anissimo 1700-luvun alkupuolella.

Olimme erittäin tyytyväisiä löytöön ja ilahtuneina valokuvasimme kuusta ja sen lähiympäristöä. Kuusi tuntui niin selkeältä merkiltä maisemassa, että on suoranaainen ihme, ettei sitä aiemmin ymmärretty karsikkopuuksi.

Kielikurssilla katsoimme karsikoista kertovan dokumentin ”Panen merkin puuhuoh” vuodelta 2004. Siinä tutkija Aleksei Konkka Kielen ja kirjallisuuden instituutista Petroskoista kertoo karsikoista ja niihin liittyvistä perinteistä.

Hautausmaan karsikkoihin liittyi uskomus, jonka mukaan karsikkopuu on reitti, jota myöten vainajan sielu kulkee tästä maailmasta tuonilmaisiin. Metallia taas

oli väline, jolla estettiin vainajan sielun palaaminen puuta pitkin takaisin kylään, joten aina, kun vainaja haudattiin, puuhun lyötiin metallia esteeksi. Tähän tarkoitukseen käytettiin mm. nautoja.

Karsikkoja on karjalaisessa perinteessä tehty monenlaisiin tarkoituksiin, yleensä muistuttamaan jostakin erityistapahtumasta. Tällaisia karsikkoja ovat olleet mm. hyvän kalansaaliin muistoksi tehdyt karsikot ja merkittäviin elämänvaiheisiin liittyvät karsikot, kuten esimerkiksi morsiamen saapuminen uuteen kotikylään.

Filmin jälkeen Tuulikki ja Eeva-Kaisa totesivat, että kuusessahan näkyi nautoja. Itse en ollut niitä huomannut. Siispä samana iltana Tuulikin kanssa lähdimme iltalenkille Aajuolahden tutkimaan montako nautaa kuusesta mahdollisesti löytyisi. Kauniin ilta-aurinkoisena loiste vei meidät kävelyretkelle ja pääsimme uudelleen nauttimaan Aajuolahden maisemista.

Tutkimme karsikkokuusen runkoa ja löysimme jo aikaisemmin löydetty kolme nautaa 1,5 metrin korkeudella. Rungon takana oli vielä yksi samanlainen, tehdastekoinen nautaa.

Rungon vasemmassa reunassa kulkee puun pinnassa vanha ”haavauma”, josta löysimme kolme nautaa lisää 20–40 senttimetrin korkeudessa maan pinnasta. Ne olivat taitettuina puun runkoa myöten, toisin kuin ylempänä sijaitsevat nautat. Nämä nautat olivat niin kulu-neet, että niistä oli vaikea sanoa, ovatko ne tehdastekoisia vai sepän takomia. Kaikkiaan löysimme puusta seitsemän nautaa.

Nautoja kuvatessani Tuulikki löysi lähistöltä vanhan, jo melkein pois lahonneen suuren puun kannon. – Ja siinä oli nautaa! Se oli hyvin matalalla rungossa, ja upotettuna suurin piirtein koko matkalta. Kuusta ja kantoa videoitaessa löytyi kannosta toinenkin nautaa, joka ensiksi löydetyn tavoin sijaitsee aivan rungon sisässä ja lähellä maan pintaa.

Löysimme siis yhteensä yhdeksän nautaa. Oliko ne nautattu vainajien hautaamisen yhteydessä? Koska tiedämme, että Aajuolahdessa on ollut oma hautausmaa, se ei olisi mahdotonta. Suvun edesmenneet tuntuvat nyt entistä läheisemmiltä, kun on saanut vierailta oman kalmismuan karsikolla.

SIRPA MÄNTY

Olga Miinin täytti 93 vuotta

Olga Laajoki o.s. Miinin juhli heinäkuussa 93-vuotispäivää. Hän on kotoisin Vienan Karjalan Kivijärvenkylästä, missä hän syntyi vuonna 1920 Ignatius ja Klaudia Miinin esikoiseksi. Vauva syntyi navetassa kuusenoksien päälle ja kättilönä toimi hänen ämmönsä Maria

Bogdanov o.s. Huotari. Marian kertomuksen mukaan Olga oli vastasyntyneenä tarttunut oksiin, minkä jälkeen kädet olivat täynnä neulasia.

Olga saapui Suomeen vuonna 1923 vanhempiensa ja äitinsä vanhempien Nikolai ja Maria Bogdanovin kanssa. He saapuivat Kuhmon raja-asemalle niin, että pieni kolmivuotias oli piilotettu heinäähkin sisälle lampaantaljaan käärittynä. Kuhmon rajavartijat olivat ihmetelleet sikeästi nukkuvaa lasta ja luulleet hänen kuolleen. Olgan mukaan vanhemmat olivat piilottaneet tytön heiniin, koska olivat pelänneet vainoajien löytävän lapsen.

Elämä on kuljettanut Olgaa paikasta toiseen. Ensimmäinen perhe asui Kuhmossa, sitten Jyväskylässä, myöhemmin Suojärvellä ja uudelleen Jyväskylässä sekä lopulta Oulussa ja Sanginsuussa. Suojärveltä Olga joutui pakenemaan sota-aikana 19-vuotiaana. Hän kertookin joutuneensa aloittamaan kaiken monta kertaa täysin tyhjistä. Kaikki omaisuus on pitänyt jättää sotien takia.

Suojärveltä tultuaan Olga työskenteli Vihtavuoren asetehtaassa, missä hän tapasi tulevan puolisonsa Uuno Sakari Laajoen. Pari avioitui ja heille syntyi seitsemän lasta. Myös puolison sukujuuret ovat Vienan Karjalassa. Hänen äitinsä oli Jeli Lesonen Kivijärvestä. Uuno Laajoki on mennyt tuonilmaisiin jo lähes 40 vuotta sitten. Sen jälkeen Olga on asustellut Sanginsuussa leskenä.

Tapasin tämän pirteän 93-vuotiaan hänen syntymäpäivänään ja toivotan hänelle onnea tuleville vuosille!

SARI HEIMONEN
Sukuseura Lesonen ry:n puheenjohtaja
Laitasaari, Muhos

SYNTTÄRIT

Oulun metropoliitta Panteleimon eläkkeelle

Oulun ortodoksisen hiippakunnan KP metropoliitta Panteleimon on jäänyt eläkkeelle 11-vuotisen Oulun kautensa jälkeen. Laajan hiippakunnan piispana Panteleimon on pitkien matkojensa varrella kohdannut koltia, muita saamelaisia, Vienan pakolaisia, siirtokarjalaisia sekä maahanmuuttajia. Korkeassa kirkollisessa virassaan hän on ollut myötäelävä ja helposti lähestyttävä ihminen.

Oulussa on perinteisesti harjoitettu ekumeniaa eri kristillisten kirkkokuntien välillä. Tätä myös metropoliitta Panteleimon on ansiokkaasti jatkanut. Täs-

Lämminhenkistä läksiäisjuhlaa vietettiin helluntaina Oulun ortodoksisella seurakuntatalolla. Piispalle toivotettiin voimia uuteen elämänvaiheeseen, kirjalliseen työhön ja monia armorikkaita vuosia. Kuva Kerttu Nurmela.

sä hengessä muodostettiin hänen aloitteestaan Oulujoen evankelisluterilaiselle hautausmaalle ortodoksinen osasto yhteistyössä ortodoksisen hiippakunnan ja seu-

Kuujärven lyydi Paula Klemola

rakunnan sekä Oulun ev.lut. seurakuntayhtymän ja Pohjois-Viena-seuran kesken. Karjalaiseksi kalmistoksi nimetyille alueelle on jo aiemmin haudattu ortodoksia karjalaisia. Siellä pidetään helluntain aattona vuosittain vainajien muistopalvelus.

Vienankarjalainen praasniekkaperinne on elänyt jatkuvasti Suomussalmen Kuivajärvellä ja Hietajärvellä voimakkaan vienalaiskulttuurin vaikutuksesta. Oulun ortodoksisen hiippakunnan piispat ja Kajaanin ortodoksisen seurakunnan papisto ovat vuosittain pitäneet siellä praasniekkaan kuuluvat uskonnolliset toimitukset. Metropoliitta Panteleimon on virkauransa aikana ollut mieluinen vieras myös näillä vienalaiskylillä.

Oulussa vuonna 1997 aloitettu Maikkulan vienankarjalainen praasniekkaperinne on saanut metropoliitan varauksettoman tuen. Toiminnallaan hän on syventänyt Maikkulan praasniekan merkitystä. Viime vuoden syksyllä piispa siunasi Maikkulan rukoushuoneen Marian kappeliksi.

Metropoliitan ja Oulun ortodoksisen seurakunnan myötävaikutuksella praasniekkaperinne on laajentunut vanhojen vienalaisien kauppareittien, Vienan tien, varrelle. Pudasjärven praasniekka on nyt jo kolmannen kerran ja Taivalkoskella pidettiin ensimmäinen praasniekka heinäkuussa Päätalo-päivien aikaan.

KP metropoliitta Panteleimon on myönteisellä suhtautumisellaan lähentänyt hiippakuntansa monitaustaisia ihmisiä. Pohjois-Viena-seura kiittää piispaa pitkäaikaisesta ja merkittävästä tuesta ja asiantuntevasta yhteistyöstä vienankarjalaisen kulttuurin tunnetuksi tekemisessä ja esillä pitämisessä. Pohjois-Viena-seura on kutsunut KP metropoliitta Panteleimonin kunniajäsenekseen.

ANJA SUVANTO
KERTTU NURMELA

Paula Klemola (Pelagea Novozilova) oli Kuujärven lyydi, syntynyt Kukoiniemen kylässä 18.10.1924. Kylä on jo kauan ollut pelkkänä peltona, talot poissa. Paulan kotikoivunkin jo laho luhisti. Keskelä peltoa on vain Heikki Klemolan istutama kuusi kaivon vieressä. Paula siirtyi tuonilmaisiin Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6.2013.

Sota käänsi Paulan elämän suunnan. Suurilapsisen perheen vanhimpana tytärenä hän oli jo ehtinyt olla vieraan palveluksessa. Sodan alettua kesällä 1941 hän palasi kotiin. Heikki Klemola toimi Kuujärvellä innokkaana valistusupseerina. Paula ja Heikki tutustuivat, mutta eivät seurustelleet. Paula kirjoitti Heikille 30.9.1943:

”Minä olen jo kolme viikkoa täällä valistustoimistossa töissä Hytösen apulaisena. Meille esikuntaan tuli uusi suomalainen emäntä. Viime pyhänä siis 26. päivä vietimme Kuupirtissä kerhojuhlat, se oli ensimmäinen kerta järjestettynä meillä Kuujärven nuorilla. Me olimme valmistaneet karjalaista ohjelmaa, karjalaisia lauluja ja puheita. Paljon oli rahvasta koolta ja nauratti kaikkia. Oli niin mielenkiintoista niistä kun se oli karjalan kielellä ja ne ymmärsi kaiken. – Minä lähden ensi kuun puolessa välissä Suomeen, menen Turun käsityöpistoon, joka kestää kaksi vuotta, se on ammatikoulu. Minusta on niin hauska päästä taas oppimaan Suomeen.”

Kesällä 1944 suomalaiset joukot joutuivat poistumaan Karjalasta. Paula sai vanhemmiltaan luvan lähteä Suomeen. Tuttavien luona Paula ja Heikki tapasivat jälleen 22. kesäkuuta, Kalevalan päivänä 1945 kihlauduttiin ja helluntaina vietettiin häät. Perheeseen syntyi seitsemän lasta.

Paulan avioituminen Suomeen ei hänen synnyinmaansa mielestä ollut suotavaa. Kirjeitse tuli kehotuksia olla määraaikana Helsingin rautatieasemalla valmiina matkustamaan kotiin. Sukulaisiaan Paula tapasi Leningradissa. Keran hän ei voinut vastustaa mielitekoaan käydä Kuujärvellä. Kälynsä kanssa kävi Kukoiniemessä rantapolkua pitkin. Paulan lähdettyä käly joutui koviin kuulusteluihin.

Suuren perheen äitinä ja kirjakaupan

Paula Klemola kävi esiintymässä ympäri Suomea. Hän kehräsi värttinällä ja lauloi lyydiksi.

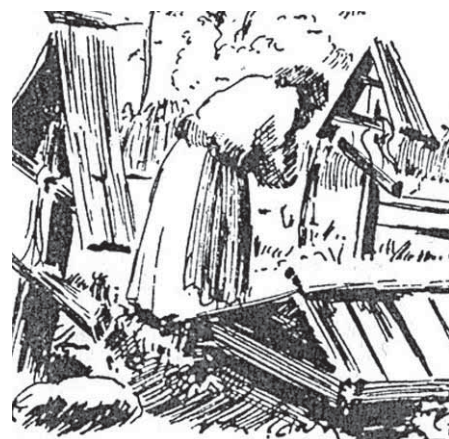
pitäjänä Ilomantsissa Paulalla liikenä vielä aikaa karjalaisuudelle. Ekonomi Heikki Klemola oli innokas valistusupseeri koko ikänsä, hän aloitti Paulansa kanssa karjalaisuuden esiin tuomisen ja nostamisen Ilomantsissa. Karjalaistalo Parpeinvaaran pirtti rakennettiin ja naisille työasuiksi teetettiin punaiset feresit.

Feresiin pukeutunut Paula Klemola kehräsi värttinällä ja lauloi lyydiksi. Hän kävi esiintymässä ympäri Suomea. Rajan auettua Paula oli monien veteraaniryhmien oppaana ja tulkkina Kuujärvellä ja muuallakin Karjalassa.

Kuujärvellä Paula sai sairaskohtauksen, josta alkoi vuosien vaivalloinen matka tuonilmasiin. Kuujärvellä kysyttiin aina Paulan vointia, sairastuminen selitettiin haltijan syyksi – Paula oli istunut rannalla haltijan polulla ja kukaan ei muistanut enää loitsua, jolla sairastuminen olisi voitu peruuttaa.

Minulla oli ilo ja kunnia tavata Paula monta kertaa ja haastatellakin häntä. Paulan innoitus sekä hänen miehensä sota-aikaiset kirjeet viitoittivat tieni Raija Klemolan mukaan Kuujärvelle lyydien maille.

MARJUKKA PATRAKKA

Mistä on Perttusen runonlaulajasuku kotoisin?

Tämän lehden numerossa 5-6 oli Sari Heimosen paljon lisätietoa antava artikkeli Vienan Karjalan dna-projekti antoi kiinnostavia tuloksia Perttusen suvusta.

Olen seurailut jahkailua Perttusten alkukodista kohta puoli vuosisataa. Amatööriharrastajana on syytä olla varovainen arvioidessaan viisaiden tutkijoiden tuloksia. Pari huomiota kuitenkin haluan tuoda esiin.

Olin vuonna 1983 Imatran kaupungin edustajana Petroskoissa neuvottelemassa yhteistoiminnasta kalevalaiskarjalaisen kulttuurin saralla. Tuolloin, ja myöhemminkin, minulla oli ilo ja kunnia tavata kirjailija Antti Timonen ja hänen kirjailijapuolisonsa, kansanrunouden tutkija Elina Timonen. He olivat usein tekemisissä Tatjana Perttusen (3.8.1880-11.4.1963) kanssa. Tatjana oli kertonut heille sukunsa tarinaa. Hänen ”perhepäivähoitajanaan” oli kuulun runoruhtinaan Arhippa Perttusen poika Miihkali (1817-1899), jonka pojan kanssa Tatjana oli aviossa. Ollessaan taas kerran Miihkalin polvella tämä oli sanonut pikkutyttöle: ”Meidän sukumme on tullut Suomesta, Oulujoen rannalta, Perttulan kylästä”. Näin Tatjana siis kertoi perhetuttavilleen, Timosen pariskunnalle.

Borenus ja Lönnrot muiden muassa toteavat, että ei ole syytä kyseenalaistaa runonlaulajien itsensä antamaa tietoa juuristaan. Epäileviä tuomaita näyttää kuitenkin riittävän. Suorastaan hupaisaa on seurata jahkailua siitä, mistä Perttuset ovat Vienaan saapuneet.

Yleensä tutkijat ihastelevat runonlaulajien mahtavaa muistia. Yksi suurista merkisyyksistä on, että muutamat tutkijat eivät usko runonlaulajien itsensä antamiin tietoihin alkuperästään. Miksi ihmeessä tässä kohden tietoa pyritään vähättelemään ja jopa kyseenalaistamaan? Miksi muistinerot eivät muistaisi muutaman sukupolven takaa esivanhempiensa antamaa tietoa, kun he saattavat pitää mielessään kymmeniä tuhansia säkeitä kansanrunoutta!

Tutkija Matti Pöllä on todennut seura-

vasti:

”Oululainen, Vienan parhaiden runonlaulajasukujen taustoja selviteltyt kamarineuvos Olavi Suorsa on pystynyt vakuuttavasti osoittamaan sukujen suomalaislähtöisyyden (ennen suurta Pohjan sotaa 1700-1721).”

Hänen oman arvionsa mukaan ensimmäinen Perttunen lähti Oulujoen varrelta Vienan Latvajärvelle vuosien 1675-1700 välisenä aikana.

Muita arvioita lähtöajasta ovat esittäneet Antero Heikkinen (vuoden 1687 paikkeilla), utajärvinen Pekka Oilinki (1691-1695) ja muhoslainen tutkija Raimo Ranta (1680-1690).

Julkisessa keskustelussa ei silmiini ole osunut kamarineuvos Olavi Suorsan esittämää tutkimustulosta, josta selviäisi,

mistä Perttusen suku tuli Muhokselle. Näin hän kertoo:

”Arhippa Perttusen suku tuli Bock-nimisenä Turun kaupungista sotilasmaanjelijäksi Laitasaaren alueelle 1549. Bockit olivat alun perin saksalainen suku, joka tuli Saksasta Tukholman kautta Turkuun ja eli siellä porvarina huomattavan kauan.”

Näin Olavi Suorsa sanoi allekirjoittaneelle syksyisenä sunnuntaiamuna vuonna 1998. Valitettavasti Suorsan tutkimukset jäivät dokumentoimatta tutkijan yllättävän tuonilmaisiin siirtymisen vuoksi.

Kuten runonlaulajat, myös Olavi Suorsa oli muistinerot ja runonlaulajasuvun jälkeläinen. Kaikki tieto oli päässä eikä sitä ollut vielä tarvis siirtää tietokone-muistiin.

Tulin täysin vakuuttuneeksi siitä, että Suorsa tiesi mistä puhui. Jonkinlaisella talonpoikaisjärjellä voi päätellä, milloin joku puhuu puuta heinää. - Ei kai kukaan voi minuuttia vaille kahta tuntia

luetella kymmenittäin vuosilukuja, otetta maakirjoista, lukuisia arkistoviitteitä yms., jos niissä ei ole mitään perää. Monet tutkijat ilmaisevat mahdollisen epäilynsä toteamalla esimerkiksi: ”Mikäli tässä jäljitetty sukulinja pitää paikkansa...” Tällaista epävarmuutta Suorsan esityksessä ei ollut lainkaan.

Runonlaulajasukujen tutkimus koki korvaamattoman menetyksen, kun Suorsa ei ehtinyt siirtää viimeisimpiä tutkimustuloksiaan kirjalliseen muotoon. Pari kuukautta kuolemasta kului, kun otin yhteyttä vainajan tyttäreen. Hän kertoi, ettei mitään tutkimusta ollut tallentunut. Hänen isänsä oli muistinerot, jonka pöydällä oli pikkulappusia. Kun hän oli niiden tiedot tallentanut muistiinsa, siirsi hän ne roskikseen. Todennäköisesti olen ainoa henkilö, jolle hän ehti kertoa kyseisistä tutkimustuloksistaan perinpohjaisesti.

Suorsa oli intoa täynnä esitellessään Perttusen suvun vaihteita. Hän oli myös suuresti ilahtunut, kun hyväksyin puhelimesta hänen pyyntönsä saada osallistua Muhoksella vuonna 1999 pidettyjen Perttus-päivien järjestelytehtäviin.

Kunnioitan suuresti niitä tutkijoita ja viisaita ihmisiä, jotka ovat tutkineet kansanrunoutta. Silti rohkenen esittää haasteen niille tutkijoille, jotka kenties tyrmäävät virheellisinä Olavi Suorsan tutkimustulokset. Jos näin kävisi, toivoisin, että he osoittaisivat, missä kohden Suorsa on mennyt metsään. Tulevan tutkimuksen tehtäväksi jää osoittaa, mikä on totuus.

Oikeastaan on uskaliaasta kirjoittaa niin kuin kirjoitin. Voihan käydä kuin Helsingissä, missä esittelin Muhosta, Pohjois-Pohjanmaata ja Kainuuta Viena muuttaneiden runonlaulajasukujen lähtöalueina. Tilaisuuden päätyttyä yksi kuulijoista menetti täysin malttinsa. Tuskaansa hän huusi ilmoille toteamalla, ettei vastaavanlaista hullua ole kohdannut koskaan missään. Hän lupasi minulle ilmaisen mielentilatutkimuksen. Päätin ottaa tarjouksen vastaan. Ensin päätin lähettää hänelle puolikymmentä aihetta käsitellyttä lehtijuttuani. Vielä tähän päivään mennessä lähetettä psykiatrille ei ole tullut.

BENJAM MYLLYSELKÄ
Muhos

Eigu-ooppera käy syyskuussa Helsingissä

Karjalankielinen Eigu-esiintyjäryhmä kävi kulttuuriministeri Jelena Bogdanovan toivomuksesta viiden päivän esiintymismatkalla kesäkuussa Karjalan tasavallassa. Se esiintyi Suojärven piirin Veskelyksen kylän etnokulttuurikeskuksessa torstai-iltana 13.6. Ryhmä esitti oopperan hieman lyhennetyin versio puvuissa ja viitteellisin lavastein salin-täyteiselle yleisölle.

Kyläläisten kaikki ikäpolvet, lapset, nuoret, työikäiset ja vanhukset olivat koontuneet korkealla mäellä sijaitsevalle kivirakenteiselle kylätalolle, suuri osa juh-lavissa kansallisasuissa. Bussillinen Suomen karjalaisia oli myös mukana.

Kuulijat elivät vahvasti mukana interaktiivisessa esityksessä, kertoo ryhmän vetäjä Paavo Joensalo. Karjalan kieli yhdisti kaikkia. Esityksen jälkeen paikalliset vastasivat ulkojuhlassa vieraille omilla karjalankielisillä laulu-, soitto- ja tanssi-esityksillään, hakivat esiintyjä mukaan kansantansseihin ja osoittivat heille vieraanvaraisuutta tarjoamalla valmistami-

aan karjalaisherkkuja.

- Tuo tilaisuus erityisesti ja luonnollisesti koko Karjalan kiertue jäi vahvasti elämään mieliimme, kertoo Joensalo.

- Olihan 21-jäsenisen tiimimme osanottajajoukon ikähaitari 9-15-vuotiaista orava- ja tuulentytöistä aina allekirjoittaneen 71 ikävuoteen asti.

Kesäkiertue huipentuu päätösesitykseen Helsingissä, Aleksanterin teatterissa sun-

nuntaina 22.9. kello 18.

Pohjois-Karjalassa toimivan EIKU ry:n perustarkoituksena on auttaa lupaavia kulttuurikykyä siivilleen tuottamalla eettisen arvopohjan omaavia musiikkidraamoja yhteistyössä kulttuurialan opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden taiteilijoiden kanssa. Lisäksi yhdistys haluaa viedä esityksiään myös sellaisille kuulijaryhmille, jotka eivät niitä muuten helposti tavoittaisi.

Karjalan arkisto kerää kilpailulla sukujen historiaa

Karjalan tasavallan Kansallisarkisto järjestää katselmuskilpailun, jonka nimi on Perhearkisto 2013: ajankohtaiset historiat. Kilpailun tavoitteena on perhearkistojen muodostamisen ja perhemuistojen säilyttämisen tukeminen.

Kilpailuun voivat osallistua kaikki halukkaat myös Suomessa. Kilpailuun voi osallistua seuraavilla aineistoilla:

Valokuvat sellaisista ihmisistä, jotka olivat kotoisin Aunuksen läänistä tai Arkangelin läänin Kemin kihlakunnasta ja osallistuvat sotaan vuosina 1914-1918.

Sota, paikalliset sodat, jotka heijastuvat perhearkiston aineistosta.

Karjalan kieli perhehistoriassa.

Urheiluhistoriat.

Suvun ja perheen historia.

Perhehistoriat, joista halutaan kertoa muille.

Kilpailuun voi osallistua venäjäksi, karjalaksi ja suomeksi. Aineiston määrää ei ole rajoitettu. Perheen tarina voi perustua asiapapereihin, valokuviin, kirjeisiin,

muistoihin ja muihin asiakirja-aineistoihin.

Aineistot voi lähettää paperilla tai sähköisesti (dokumenttien formaatti DOC ja kuvien JPG tai JPEG). Ne lähetetään osoitteella 185610 Petroskoi, Kuibiševin katu 6a, Valtionarkisto "Karjalan tasavallan Kansallisarkisto" tai sähköpostiosoitteella narchive@karelia.ru.

Osoite venäjäksi: Россия, 185610, г. Петрозаводск, ул. Куйбышева, 6а, НАЦИОНАЛЬНЫЙ АРХИВ РЕСПУБЛИКИ КАРЕЛИЯ.

Kilpailu jatkuu 24. joulukuuta asti. Aineistoja on tarkoitus julkaista Kansallisarkiston virallisella nettisivustolla. Parhaista aineistoista palkitaan kolme. Parhaan valinta tapahtuu äänestyksellä nettisivujen kautta. Äänestys alkaa 25.12. ja jatkuu 31.1.2014 asti. Virallisen nettisivuston osoite on <http://rkna.ru>.

Kilpailun koordinaattori on Maria Brygina, puhelin (814-2) 785216.

Uusi säätiö suunnitteilla karjalan avuksi

Sukukansojen ystävät ry Suomes-ta ja Nuori Karjala -järjestö Karjalan tasavallasta valmistelevat uuden säätiön perustamista. Säätiön tavoitteena on karjalan kielen ja karjalaisen kulttuurin tukeminen Karjalan tasavallassa Venäjällä.

Säätiö toimii yritysten yhteiskuntavastuun ajatuksen pohjalta. Karjalan kieltä ja karjalaista kulttuuria tukeva säätiö ottaa vastaan lahjoituksia. Säätiöön voivat tehdä lahjoituksia niin yritykset kuin myös yksityishenkilöt sekä julkiset toimijat. Säätiö kanavoi lahjoitettuja varoja karjalan kieltä ja karjalaista kulttuuria tukeviin hankkeisiin Karjalan tasavallassa.

Karjalan tasavallan päämies Aleksandr Hudilainen on määrännyt kansallisuusasiain ministeriön avustamaan järjestöjä säätiövalmisteluissa.

Suomi rahoittaa Venäjän kieli- pesähankkeita

Suomen Kulttuurirahasto on myöntänyt 440 000 euron jatkorahoituksen toimille, jotka tukevat suomalais-ugrialaisten vähemmistökielten elvytystä Venäjällä. Suomi-Venäjä-seuran hallinnoima hanke Suomalais-ugrilaiset kielet ja kulttuurit varhaiskasvatuksessa jatkuu vuoden 2015 loppuun.

Hankkeen tavoitteena on kehittää kaksi- ja monikielistä varhaiskasvatusta Venäjän suomalais-ugrialaisten kielten puhuma-alueilla ja lisätä näiden kielten käyttöä.

Hankkeen tuloksena Venäjän eri alueille, kuten Karjalaan, Hanti-Mansiaan, Komiin ja Marinmaalle on tähän mennessä perustettu ainakin 30 kokonaan tai osittain omalla kielellä toimivaa päiväkotiryhmää.

Kulttuurirahasto on vuodesta 2006 lähtien käyttänyt yhteensä 3,7 miljoonaa euroa uhanalaisten kielten pelastamiseen Suomessa ja Venäjällä. Suomessa toimet ovat kohdistuneet karjalan sekä inarin- ja koltansaamen kieliin ja kaupunkisaamelaisten toimintaan.

Uusi Infokeskus palvelee matkailua Kostamuksessa

Kostamuksessa avattiin alkukesästä matkailijoita palveleva Infokeskus. Sen yhteydessä pidetyssä seminaarissa käsiteltiin tasavallan pohjoispiirien historiallisen ja kulttuuripotentialin hyödyntämistä kansainvälisessä kulttuurimatkailussa sekä esimerkiksi Venäjän lainsäädäntöä, joka säätelee matkailuyritysten toimintaa maassa.

Seminaarissa puhuivat muiden muassa Suomen liikenne- ja viestintäministeriön liikenneneuvos Marjukka Vihavainen-Pitkänen ja Suomen Pietarin pääkonsulaatin konsuli Anna-Maria Liukko.

Matkailijoita palveleva Infokeskus toimii Kostamuksen kaupungin rahoittaman Kulttuuri- ja museokeskuksen suojissa. Jokainen utelias matkailija saa infopisteessä tietoja Kostamuksen kaupungin ja sen lähiseutujen matkailumahdollisuuksista ja nähtävyyksistä.

Uusia matkailun infopisteitä avataan yhteensä viisi Karjalan tasavallan pohjoisiin hallintopiireihin.

S i v i s t y s s e u r a n u u t i s i a

Ahma pääsee esiin arkistojen kätköistä

A.V. Ervastin Ahma-teos näkee viimein päivänvalon. Ahman käsikirjoitusta on säilytetty Karjalan Sivistysseuran arkistossa, josta se nyt 113 vuotta valmistumisensa jälkeen tulee julkaistuksi syksyllä 2013.

August Vilhelm Ervastia pidetään yhtenä keskeisimpänä Venäjän puoleista Karjalaa koskevan tietoisuuden herättäjänä 1800-luvun loppupuolen Suomessa. Hän levitti näkemystään suomalaisten ja karjalaisten kansallisesta, kielellisestä ja kulttuurisesta yhteenkuuluvuudesta koko aktiivisen toimintansa ajan 1870-luvulta vuosisadan loppuun saakka.

Ahma-romaanin idea ja rakenne näyttävät kirkastuneen Ervastille Jäämeren matkan aikana kesällä 1882. Tämä matka suuntautui ensin Oulusta Kuusamoon, josta Oulangan ja Knäsöin kautta Kantalahteen, sieltä Imandrajärven kautta Kuolan kaupunkiin. Petsamosta matka jatkui Ruijan rannikkoa purjehdettien Tromssaan, sieltä maitse takaisin Ouluun.

Ervasti kehittää juonen suomalaisen sissipäällikön Vesaisen ja hänen Vienan karjalaisen vastinparinsa Ahman ympärille. Ervasti ihmettelee Suomalaiset Jäämeren rannalla -kirjan Petsamoa koskevassa luvussa, ”että Vesaista ja hänen retkiänsä ei ole meillä romaanin aiheiksi otettu - Hänen retkensä ovat sitä laatua, että niiden pitäisi vähälläkin mielikuvituksella lahjotetulle kirjailijalle tarjota tilaisuutta monenlaisten sekä miellyttävään että jännittävään kuvausten esittämiseen”.

Ahma-romaanin koostuu kolmesta osasta. Ensimmäisessä osassa vienalainen sotapäällikkö Ahma tavataan Solovetskin luostarissa, josta hän purjehtii kumppaneineen kotikyläänsä Kannanlahteen löytäen sen suomalaisten hävittämänä. Seuraa takaa-ajo ja taisteluja Vienanmeren rantakylissä sekä Ahman ja suomalaisten päällikön Pekka Vesaisen ensimmäinen kohtaaminen.

Toisen osan päähenkilöitä ovat Ahman

kumppanit, jotka vierailevat heille kaupamatkoilta tutussa Oulussa. Toiseen osaan sisältyy Ervastin elävöittävä kuvaus 1500-luvun lopun Oulun kaupungista. Kolmas osa alkaa Vesaisen hävitystretkellä Petsamon luostariin ja edelleen Kuolan kaupunkiin. Täällä Ahma ja Vesainen kohtaavat toisen kerran ja tapavat aikanaan kohtalonsa matkalla Kuolasta Suomeen.

Ervasti käyttää romaanissa omilta matkoiltaan tutuksi tulleita paikkoja ja reittejä. Romaani alkaa Solovetskin luostarista, josta Ahma purjehtii kotikyläänsä Ervastille tuttua Vienan meren rantoja noudattelevaa reittiä. Ervasti kumppaneineen purjehti Solovetskista Kierrettiin, johon hän sijoittaa Ahman ja Vesaisen välisen ensimmäisen ratkaisemattomaksi jääneen taistelun. Jäämeren retkellään Ervasti kävi Knäsöissä, jonka hän antaa Vesaisen joukkojen hävittää, sekä Kantalahdessa, johon hän sijoittaa sotapäällikkö Ahman kotikylän.

Kirjan myöhemmissä vaiheissa liikutaan Petsamossa, Kuolan linnoituksessa ja Tuulomajojen varsilla. Myös nämä paikat olivat Ervastille tuttuja hänen Jäämeren retkeltään. Ervasti käyttää romaanissaan varsin runsaasti tilaa omilla matkoillaan havainnoimiensa maisemien kuvailuun. Ne luovat autenttisen kuvan romaanin sankarien elinpiiristä, joka lienee ollut varsin samanlainen Ahman elinaikana 1500-luvun lopulla kuin Ervastin matkojen aikaan 1800-luvun lopulla.

Käsikirjoitus valmistui juuri ennen Ervastin kuolemaa vuonna 1900. A. V. Ervastin veljenpoika Pekka Ervasti tarjosi Ahmaa maaliskuussa 1901 WSOY:lle, joka lupasi tutustua käsikirjoitukseen. Käsikirjoitus jäi kuitenkin julkaisematta ja kulkeutui ilmeisesti Pekka Ervastilta vuonna 1906 perustetun Wienan Karjalaisten Liiton haltuun.

Ahman toimittamisesta julkaisuksi on vastannut Pekka Vaara, joka on myös kirjoittanut Ahma-romaanin johdannoksi A. V. Ervastin lyhyen elämäkerran.

Laukunkantajat

E L O K U U 2 0 1 3

Mistä kiinnostus juuriin?

Vienan valkeat yöt heinäkuisella kielikurssilla Vuokkiniemessä saivat Sirpa Männyn, Tuulikki Hallan ja Eeva-Kaisa Linnan vaihtamaan ajatuksiaan juuriensa etsimisestä. Sirpan juuret ovat Aajuolahdessa, josta Dorofejeff/Torvisen suku lähti pakolaisina Puolangalle ja Ristijärvelle vuonna 1922. Tuulikin äidinäiti Anna Filipoff puolestaan joutui samalla tavalla jättämään kotinsa, joka sijaitsi Kiimasjärven pitäjässä Suurenjärven kylässä. Eeva-Kaisan isän vanhemmat tulivat Uhtualta Suomeen vapaaehtoisesti, Iivo Mitrofanoff ja Anna Dorofejeff ylittelivät rajaa tarpeen mukaan jo 1800-1900 luvun taitteen molemmin puolin.

SM Mielenkiintoinen, mutta vaikea kysymys on, miten nuoret keski-ikäiset ihmiset saisi kiinnostumaan omista karjalaisista juuristaan. Juurien tiedostaminen tuo uusia näkökulmia elämään. Oman karjalaisen identiteetin pitäisi voida olla osa tätä päivää ja vielä niin, että se ei tarkoittaisi pelkästään sukutaustan tutkimista pölyisissä arkistoissa, vaan elävää elämää tässä hetkessä. Onko Sivistysseuran toiminnassa sellaista sisältöä, joka auttaisi tunnistamaan oman karjalaisen taustansa?

EKL Olen siinä onnellisessa jamassa, että apulaisprofessori Raimo Ranta on tutkinut isänäitini äidin eli Sofronoffien sukua. Hänen vaimonsa kun kuuluu sen yhteen haaraan.

Rannan kirjat suvustamme ovat tarinoita joskus eläneistä ihmisistä, joilla on kasvot ja historia, elämää arjessa, eikä vain nimi sekä syntymä- ja kuolinvuosi sukutauluissa.

Sivistysseurassa toimii nyt hyvinkin aktiivinen Sukututkimustoimikunta, joka selvittelee parhaillaan, mitä kaikkea voimme tarjota suvustansa kiinnostuneille. Metrikoita ja Karjalan Heimossa olleita kyliä ja sukuja koskevia artikkeleita on digitoitu, lehteen tulee systemaattisesti tietoa sukututkimuksesta, samoin uusille nettisivuille.

TH Samassa perheessä voi olla erilaisia lapsia. Osaa omiin juuriin tutustuminen ei kiinnosta lainkaan, osa taas voi uhrata sukututkimukseen lähes kaiken liikenevän aikansa. Oma kiinnostukseni oli pitkään passiivista, uinuvaa, mutta äidin ja isoäidin kertomat tarinat elivät mielessä. Kielikurssille tulin, kun halusin kosketuksen isoäidin kotiseutuun ja kieleen. Viime syksynä sukututkimuskurssilla sain työkaluja, joilla voisin selvittää suvun menneisyyttä. Liityin myös Sivistysseuraan, josta olenkin onnistunut löytämään mielenkiintoisia julkaisuja Vienan Karjalasta ja karjalaisuudesta. Ne ja kesän kielikurssilla muodostuneet

arvokkaat kontaktit auttavat minua ymmärtämään sukumme menneisyyttä.

SM Oman kielensä menettäminen – vai kielestä luopuminen? – on tietysti ymmärrettävää. Oltiinhan uudessa ympäristössä, johon oli pikavauhtia sulauduttava. Toisaalta, juuri pakolaisina tulleet ovat olleet tilanteessa, jossa oma menneisyys ja tausta on pitänytkin häivyttää. Minulle vienalainen tausta on aina ollut tärkeä, nuorena aikuisena kiinnostukseni rupesi vahvistumaan. Venäjällä kun muutenkin paljon matkustan, olen aina välillä poikennut myös Vienassa.

EKL Meidän perheessämme isän vienalaiset juuret ovat aina olleet kiinnostava asia. Lisääntyvä tieto ja vaikkapa uudet karjalaiset kontaktit molemmin puolin rajaa vahvistavat jatkuvasti kokemustani vienalaisuudesta. Vienan Karjalassa tunnen olevani osa yhteisöä, koen, että minut hyväksytään välittömästi. Minulla on paljonkin isovanhempieni koskevaa materiaalia. Hiljattain sain haltuuni heidän

sata rakkauskirjettään vuosilta 1903-06. ”Sitten joskus” teen niistä ehkä jotakin mielenkiintoista, vaikka tarinan, jonka voin myös jakaa muille.

TH Kiinnostavuus ja ajassa oleminen ovat tärkeitä kaikessa, niin myös karjalaisuudessa. Miten siihen voitaisiin luoda kulttuurisesti muodikkaita elementtejä? Mikä nykykulttuurin muoto, rap, hip hop tai valovoimaiset hahmot, saisivatko ne karjalaistaustaisen, juuritiedotoman nuorison innostumaan

omista taustoistaan? City-saamelaiset ovat oivallinen esimerkki, he ovat saaneet lapsensa mukaan saamelaisuuden elvyttämistoimiin, nuoret ovat ottaneet saamelaisuutensa omakseen. Televisiosarja ”Märät säpikkäät” on mainio esimerkki nuorten tavasta tuoda omalla tavallaan taustaansa näkyviin.

EKL Saamelaisuus usein kuuluu jo puheessa, karjalaisesta taustasta on erikseen kerrottava. Aika moni, varsinkin nuori, saattaa olla jopa tietämätön siitä.

SM Sitä vaan huomaa vähitellen haluavansa oppia tuntemaan omasta taustastaan nousevia asioita. Kiinnostus voi herätä hyvin pienestä asiasta, vaikkapa vanhassa kirjeessä olleesta maininnasta siitä, että esivanhempieni taakseen jättämässä kylässä on ollut tuonilmaisiin siirtyneiden viimeinen koti. Sen kalmismaan etsiminen Aajuolahden kylässä oli minulle tärkeä asia. Ja yhdessähän sen pari päivää sitten löysimmekin. Se oli hienoa!

Tällä palstalla keskustellaan Sivistysseuraa lähellä olevista aiheista.

Sirpa Mäntty, Eeva-Kaisa Linna ja Tuulikki Halla.

Seuraava Karjalan Heimo ilmestyy 22.10.

Hae opiskel uapur ahaa!

Apurahat haettavissa 9.-30.9.

Lisätietoja ja hakulomake osoitteessa

www.karjalansivistysseura.fi/apurahahakemukset

